

Laodicea - Peteñha haña haña

Profecía de Isaías sobre la condena del Valle de la Visión

Jeff Pippenger

2023-08-14

Pe visión ñu. Mba'épa ojehu ndéve ko'áña, repa hañaite umi óga ári? Nde, tetyma ryapúva, táva sarambipáva, táva ovy'áva: ne rembiguái omano va'ekue ndaha'ei ojejuka hañaicha kyse puku rupive, ni omano ñorairõme. Opa nde ruvicha kuéra oñani oñondive, ojejokua umi hu'y mombyryva rupi: opa umi ojejuhúva nde pype ojejokua oñondive, jepe oñani va'ekue mombyrygui. Upévore ha'e che, Pejei chehegui; che rasêta hasýpe, ani peñeha'ã chembopy'aguapy, che retã rajy oñembyai hañuere. Ñandejára Jehová de los ejércitos ogueru peteñ ára jejopy, pyru ha apañuãi pe visión ñume, ogueru haña umi murálla, ha sapukái haña yvytype. Isaías 22:1–5.

Isaías kuatiápe, ñe'ẽ “carga” ojejuhu paapy guasu ha poapy jey. Umi ñemombe'u apytégui, onceva he'ise haña profecía ñehundi rehegua, ha ambue siete ñemombe'u he'ise peteñ carga ojegueraháva ati'y ári. Peteñte umi ñemombe'úgui oñembohasáva “carga” ramo ohechauka mba'e ojegueraháva ati'y ári ha avei ha'e peteñ profecía ñehundi rehegua. Che ajerure amyesakã haña upe peteñ ñemombe'u oguerékova pe ñe'ẽ hebreo ohechaukáva mba'e ojegueraháva, ha upéicharõ jepe avei ha'e peteñ profecía ñehundi rehegua; upévore ahechauka ko ñembojoavy ñepyrũmby guive, jepemo ndajahejamo'ãi ko'ã mba'e rehe ña'ẽ jey peve upe rire.

Pe capítulo ndaha'ei ñepytũmby mba'eichapa oñemyesakáva pe “ñe'ẽsãso yvyty'ỹ” rehe, póрке oñemohu'ã porã oje'eha hese “Táva David rehegua” ha avei “Jerusalén.” Pe ñe'ẽsãso yvyty'ỹ ha'e peteñ ñe'ẽjoaju oñe'ẽva adventismo Laodicéagua rehe, umi seis versíkulo pahápe Daniel capítulo once rembiasakue jave. Isaías omoĩ pe contexto ko ñehundi rehegua pe tembiasakue ojechaukáva capítulo veinte-pe rupive, omombe'úvo mba'eichapa mbeguekatúpe pe mburuvicha guasu asirio ogana pe yvy tuichakue, ha'e omondo va'ekue peteñ mburuvicha ñorairõmegua hérava Tartán ojapyhy haña peteñ táva Egiptopégua hérava Asdod.

Pe léi arapokõindy domingo rehegua ojechauka Daniel 11:41-pe, ha upéva ohechauka mbohapy aty “oñesêva” papakuéra poguýgui pe léi domingo jave.

Pe ary oupe Tartán oguahẽ Asdod-pe, (Sargón, Asiria ruvicha guasu, ombou vaekue chupe,) ha oñorairõ Asdod rehe ha ojararra chupe; upe jave avei Ñandejára oñe'ẽ Isaías, Amoz ra'y, rupive, he'ivo: Tereho ha eipe'a ne ku'aguy guive pe ao vosa, ha eipe'a nde pygui nde py rehegua. Ha ha'e ojapo upéicha, oguatávo opívo ha ipy rehe'ỹre. Upérõ Ñandejára he'i: Che rembiguái Isaías oguata haguéicha opívo ha ipy rehe'ỹre mbohapy ary pukukue, peteñ techaukaha ha ñemondýirã ramo Egipto ha Etiopía rehe; upéicha avei mburuvicha guasu Asiria pegua ogueraha mombyryta umi Egipto-gua prisionéroramo, ha umi Etiopía-gua jejagarrahávaramo, imitã ha ituja, opívo ha ipy rehe'ỹre, ojechaukáva jepe huguái, Egipto ñemotĩrã. Ha okyhyjéta ha ofíta Etiopía-gui, ha'éva hikuái oha'arõ vaekue, ha Egipto-gui, ha'éva hikuái imba'eguas. Ha ko ypa'ũ rupi oikóva he'íta upe ára-pe: Péina, péicha hína umi

mba'e roha'arõ vaekue, mamópa roñani pytyvõ rehehápe rojesalva hañua mburuvicha guasu Asiria poguýgui; ha mba'éicha piko ñande jaikove hañuaícha? Isaías 20:1–6.

Pe poranduha oporanduva ko ísla oikovéva hína mba'éichapa ojehekýita hikuái Asiria ruvichágui, oñemombe'úva avei Daniel once-pe pe mburuvicha yvatepegua ramo.

Ha'e avei pe yvy porãitepe, ha heta tetã oñehundíta; péro ko'áva osêta ipo guýgui, Edom, Moab ha umi tenondegua Amón ra'ykuéra apytégui. Daniel 11:41.

Ko versíkulo pe léi dominikál Estados Unidos-pe ojehechauka hañua, ha oĩ peteĩteĩ matiz iporãva Daniel pasáhepe tekotevẽ hañuaícha ñañamindu'u hese. Oĩ mbohapy versíkulo ojoapyva Daniel kapítulo once versíkulo cuarenta guive cuarenta y tres peve, ha opavave ohechauka “tetãnguéra”. Versíkulo cuarenta-pe umi tetãnguéra orepresentáva Unión Soviética yma guarépe oñembojere ha ogueraha yvýgui papado ha Estados Unidos ary 1989-pe. Umi historiador moderno omoneĩ ko añetegua.

Upéi, pe versíkulo mokõipa, jajuhu pe ñe'ẽ “tetãnguéra” ohechaukáva opaite tetã ko yvy ape ári, pe mburuvicha yvate gotyogua (papado) ojapyhývo Egipto, ohechaukáva opaite yvóra rembiasa. Upéva hína peteĩ umi mba'e'imi rehegua. Ambue mokõi mba'e'imi aporomombe'úva umi mbohapy versíkulope oguereko hañua pe ñe'ẽ “okañy” versíkulo peteĩha ha irundypa peteĩme, ha upéi jey versíkulo mokõipa mokõíme. Ha'ekuéra mokõi ñe'ẽ hebreo iñambuéva, jepe mokõivéva oñemoñe'ẽramo “okañy” ramo. Pe ñe'ẽ hebreo oñembohasáva “okañy” ramo versíkulo mokõipa mokõíme he'ise ndojejuhuiha pysyrõ, pórke umi “pa mburuvicha guasu” ohechaukáva Tetã Joajuha oñemoĩ hañua peteĩ ñe'ẽme ome'ẽvo iguvernora peteĩ yvy pukukuegua pe mymba ñarõ papal poguýpe, ndaipóri okañy hañua—ndaipóri pysyrõ.

Ha umi vaka rehecha vaekue niko pa'ẽ mburuvicha guasu hína, oguereko'ỹ gueteri peteĩ mburuvicharã; ha katu oguerohoryta pokatu mburuvicha guasúicha peteĩ aravo aja mymbaguasu ndive. Ko'áva peteĩ ñe'ẽme oĩ, ha ome'ẽta hikuái ipokatu ha imbarete mymbaguasúpe. Ko'áva oñorairõta Ovecha Ra'y rehe, ha Ovecha Ra'y ipu'akáta hesekuéra; ha'e niko Karaikuéra Jára, ha Mburuvicha guasukuéra Ruvicha; ha umi oĩva hendive niko ohenóiva, poravopyre ha jerovia hañua. Ha he'i chéve: Y umi rehecha vaekue, upe kuña itavyhápe oguapýva ári, hína tavayguakuéra, aty guasu, tetãnguéra ha ñe'ẽnguéra. Ha umi pa'ẽ vaka rehecha vaekue mymbaguasu ári, ko'áva ndaija'éimo'ãi upe kuña itavyhápe, ha ohejata chupe tesa rei ha opívo, ho'úta ho'o, ha ohapýta chupe tata reheve. Tupã niko omoĩ kuri ikorasõme hañua ojapo hembipota, hañua peteĩ ñe'ẽme oñemoĩ ha ome'ẽ hañua imburuvicharã mymbaguasúpe, oñekumpli peve Tupã ñe'ẽnguéra. Apocalipsis 17:12–17.

Ko'ã “pa rréi” oñemombe'u jey jey Tupã ñe'ẽme ha Elías rembiasakuepe; Acab, Israel ruvicha guasu, ha'e vaekue akóinte pa ñemoñare aty akã, ha omenda Jezabel ndive. Jezabel ha'e pe papado ára paha gotyo, Elías katu ha'e umi marandu rerahaha pe ánhel mbohapyha marandu rehegua, ha Acab ha'e peteĩ joaju pa rréi guigua akã. Acab ohechauka Tetã peteĩ reko Amérikgua, Tetã Joaju ruvicha ramo araka'eve pe domingo léi rehegua marandupykuaaty ryepýpe. Egipto ojejapyhývo Asiria rupi, pe mburuvicha yvate gotyogua Daniel 11:42-pe oĩma kuri omboty hañua umi pa rréipe toñemoĩ peteĩ ñe'ẽme ome'ẽ hañua irreino pe papado pokatupe.

“Jaguahêvo pe apañuãi pahápe, tuicha mba’e tekotevêva oĩ haña joaju ha peteĩ ñe’ême’ê Ñandejára rembiapokuéra apytépe. Ko yvy henyhê ama vai rehe, ñorairô rehe ha joavy rehe. Upéicharô jepe, peteĩ akã guýpe—pe pokatu papal guýpe—tapichakuéra oñembojoajúta oñemoĩ haña Ñandejára rehe Itestigokuéra rapykuéri. Ko joaju oñemombarete pe apostasia guasu rupive. Ha’e oñecha’ã aja ombojoaju haña ijasýva-kuérape oñorairô haña pe añetegua rehe, omba’apóta avei omboja’o ha omosarambi haña umi omyasãivape. Akãrasy, mba’e vai ñemoĩ haña ambue rehe, ñe’êvai, ha’e omongu’e oiko haña joavy ha peteĩrô’ỹ.”
Testimonies, volumen 7, 182.

Pe versíkulo cuarenta y uno pe jajuhu ñe’ê “okañy”, ha avei jajuhu ñe’ê “okañy” versíkulo cuarenta y dóscope, hákatu mokõivéva ha’e mokõi ñe’ê hebrea iñambuéva. Pe ñe’ê oñembohasáva “okañy” ramo versíkulo cuarenta y uno pe he’ise okañy haña ku osyryry hañaicha. Kóva hína pe ñe’ê oñembohasáva “okañy” ramo versíkulo seispe, Isaías capítulo veintepe. “Upe árape”, “ko ypa’ũme oikóva” oporandu mba’éichapa ikatu okañy pe asirio-gui, pe “upe árape” ohóvo mbeguekatúpe ogana haña ko yvy ape ári, ojehechauháicha Daniel oncepe ha heta ambue Ñandejára Ñe’ê pehẽnguêpe.

Daniel 11:41-pe, pápado, térã Daniel ohechauka haña chupe, yvate guive rréi; térã Isaías ohechauka hañaicha chupe, Asirio, oñemomba’eguasúvo pe “yvy gloriosa” rehe, ohechaukáva Estados Unidos, ojehechakuaa mokõi aty.

Ha’e oíke avei pe yvy porãitepe, ha heta tetã oñehundíta; ha ko’áva katu okañýta ipógui, ha’éva Edom, Moab, ha umi tenondegua Ammón ra’ykuéra apytégua. Daniel 11:41.

Peteĩva hína umi “heta” oñehundíva, ha ambue aty katu ojehechauka “Edom, Moab ha umi ta’yra kuéra Ammón pegua apytégui umi tenondegua” ramo. Pe léi domingo-pe, Apocalipsis dieciocho versículo cuatro, ohenói umi gueteri Babilóniape oĩvape “osẽ haña.”

Ha ahendu ambue ñe’ê yvágagui, he’íva: Pesẽ ipypeguágui, che retãyguakuéra, ani haña peikemboja’o hembiapo vaípe, ha ani hañaicha pehupyty umi mba’asy oúva hi’ári. Apocalipsis 18:4.

Edom, Moab ha umi yvypóra Amón ra’ykuéra apytegua hína umi okañýva ipysyrô haña iñemboguapy rupi, umi ypa’ũygu kuéra Isaías mokõipa-pe oha’arõháicha ojapo haña.

Pe versíkulo cuarenta y uno, ambue mba’e’ỹ ambue ahechaukaséva ha’e kóva: versíkulo cuarenta, cuarenta y uno ha cuarenta y dos-pe jajuhu ñe’ê “tetãnguéra”, péro versíkulo cuarenta y uno-pe upéva ha’e peteĩ ñe’ê oñemoĩmbyréva, ndaha’úi pe jehaipyre ypykue Daniel remianduetépe, ha ndohupytyí upépe. Heta tetã oñembyaírami oñekumpli jave versíkulo cuarenta, Unión Soviética oñehundívo, ha heta tetã ojgueraha poguýpe papado ojapyhy jave Naciones Unidas. Péro léi domingo guýpe Estados Unidos-pe, umi “heta” oñembyaíva ndaha’úi heta tetã, ikatu hañaicha ha’e añoite Adventista del Séptimo Día-kuéra.

“Oĩramo peẽme oñepresenta pe añetegua resape, ohechaukavo pe pytu’u ára irundyha mandamiéntogua, ha ohechaukavo ndaiporíha fundamento Tupã Ñe’ẽme domingo ñemboaje haña, ha upéicharamo jepe peẽ peñakãhatã gueteri pe pytu’u ára japu rehe, peẽ peñemboyke

haġua pemomarangatu pe pytu'u ára Tupã ohenóiva 'Che ára marangatu,' peẽ perresivi pe mymba marque. ¿Araka'e piko upéva oiko? Oiko vove peẽ peneñe'ẽrendu pe dekretópe pene mandáva pepytu'u haġua tembiapógui domingo-pe ha peñemomba'e guasu haġua Tupãme, péro peikuaávo ndaiporiha peteĩ ñe'ẽnte jepe Bíbliahpe ohechaukáva domingoha ambue mba'e peteĩ ára tembiaporáva jepiguáicha rangue, peẽ peme'ẽ pene ñe'ẽ pe mymba marque resivirã, ha pejerure'ỹ pe sello Tupãgui." Review and Herald, July 13, 1897.

Oimeraẽva'ekue oimeraẽ miembro Iglesia Adventista del Séptimo Día pegua omoneĩ va'ekue pe doctrina sábado rehegua ñemongarai jave ppyite miembro ramo pe iglesia-pe, ha umívape ojejapo responsable pe "tesakã añetegua" rehe ohechaukáva pe sábado.

"Pe sábado ñemoambue ha'e pe techaukaha térã marka pe autoridad rehegua pe iglesia romana pegua. Umi, oikuaa porãvo pe irundyha mandamiento rembijerure, oiporavóva oñangareko haġua pe sábado japu rehe pe añetegua rendaguépe, upéicha rupi omomba'e hikuái pe pokatu, ha'e haġuante pe omanda va'ekue upéva. Pe mymba ñaña marka ha'e pe sábado papal, pe mundo omoneĩ va'ekue Ñandejára omoĩ va'ekue ára rendaguépe.

"Avave ndojapói gueteri mymba ñarõ rechaukaha. Pe ñeha'ãrã ára ndoúi gueteri. Oĩ kristiáno añetegua opaite tupãope, ndaha'úi oñemboyke haġua pe komunión katólico romano. Avave noñeñekondenái oñeme'ẽ mboyve chupekuéra tesape ha ohecha mboypa ñapytĩha pe irundyha tembiapoukapy rehe. Péro osẽ vove pe apoukapy ombojerovia haġua pe sábado japu, ha pe mbohapyha ánhel ryapu hatã oikuaauka yvyporakuérape ani haġua omomba'e guasu pe mymba ñarõ ha ta'ãngamýi, upérõ hesakã porãta pe línea oĩva pe japúvante ha pe añetegua apytépe. Upérõ umi osegíva gueteri hembiapovaipe oja póta pe mymba ñarõ rechaukaha.

"Pya'e porã ñañemboja ko ára peve. Umi tupao protestante oñemojoajúramo mburuvicha reko yvy arigua ndive omombarete haġua peteĩ religión japu, ha upéva ombohováĩ haguére ijypykuéra ohasa va'ekue ñembyahýi ha jejopy vaietereíva, upéicharõ pe pápape sabbat oñemomba'eguasúta tupao ha Estado pokatu oñondivepa rupive. Oĩta peteĩ apostasía tetãygua, ha upéva opa haġuáicha oguahêta añoite tetãygua ñehundipe." Manuscript 51, 1899.

Pe léi dominikálpe, umi añoite ojejapóvape kuenta pe tesape rehegua mbohapyha ánhel rehegua ha'e umi Adventísta del Séptimo Día, pórke upérõ añoite umi oĩva Adventísmo okápe oñemoĩta haġua henondépe pe prueba mbohapyha ánhel rehegua. Umi "heta" oñembotýva pe léi dominikálpe ha'e umi Adventísta Laodiceagua, pórke "pe huísio oñepyrũ Tupã róga guive."

Upéicha, umi ipaháva ha'éta tenonderã, ha umi tenonderáva ipaháta; heta niko ohenóiva, ha mbovymínte oiporavopyre. Mateo 20:16.

Isaías ha'e peteĩ "techaukaha ha peteĩ mba'e hechapyrãva" Egíptope ha Etiopíape guarã, oñe'ẽvo papakuéra pya'e porãme ipu'akávo ha ogueraha haġua ko yvy tuichakue. Egípto ha'e Naciones Unidas; Etiopía ha'e Estados Unidos ha Asiria ha'e papakuéra. Upe tembiasakue profétiko ryepýpe Isaías oñepyrũ omoĩ haġua peteĩ aty marandu profétikogua oñe'ẽva ñehundíre. Pe capítulo veintidós oñe'ẽ umi Laodicense rehe, oñehundíva léi dominical jave, ha umi Filadelfiagua rehe, ohenóiva "Edom, Moab ha umi mba'e tenondegua Ammón ra'ykuéra apytégui" osẽ haġua Babilóniagui.

Adventismo laodicense ndorekói pe teko tekotevẽ ojesalva haũa, ha oñemombo okápe Ñandejára juru guive pe léi dominical jave. Amombe'u ko añetegua, añónte amomba'eguas haũa pe punto oúva upe rire. Isaías mokõi ha mokõi ohechauka ambue mba'érepa Laodicea oñehundi, pe profesia jejahyrã rehegua ningo oĩ pe ñu “visión” rehe. Oĩ mokõi ñe'ẽ hebreo tenondegua oñembohasáva “visión” ramo. Peteĩ he'ise pe sucesión profesia guigua umi mba'e oikótava, ha ambue katu he'ise peteĩ visión Cristo rehegua. Peteĩ oĩ pe tupã okápe ha ambue katu pe tupã ryepýpe. Pe ñe'ẽ oĩva pe capítulo mokõi ha mokõipe ha'e pe visión ohechaukáva umi mba'e profesia guigua, ha ha'e upe ñe'ẽ peteicha oñembohasáva “visión” ramo Proverbios kuatiápe.

Ndaha'úi visión, upépe tetãygua oñehundi; ha pe oñongatúva léi, ovy'a ha'e. Proverbios 29:18.

Pe “mba'e pohýi yvyguy jehechakuaa rehegua” ha'e pe profesia ohechaukáva mokõi aty oñemomba'eguasúva Tupã Tupãme ko yvy pahápe. Peteĩ aty, ojehechaukáva Sébna rupive, ha'e Laodicea; ha ambue aty ha'e Filadelfia, ojehechaukáva Eliaquim, Hilcías ra'y, rupive. Pe joavy mokõive aty apytépe ko kapítupe ha'e, añetehápe, upe joavyete peteichagua pe parábola umi pa virgen rehegua. Peteĩ aty oreko pe aséite pyharepyte jave, ha ambue aty ndorekói. Pe “aséite” ramo símbolo ohechauka añetegua opaichagua, odependévo pe contexto ojejuhuhápe; ha Isaías mokõi pa mokõi-pe, umi pa virgen “aséite” ojehechauka pe ñe'ẽ “jehechakuaa” rupive. Peteĩ aty oreko pe “aséite”; ambue aty ndorekói.

“Umi oñemoĩva jehovaipyre rupi opa yvy Jára ykére, oguereko pe tenda peteĩ jey oñeme'eva'ekue Satanáspe keruvín oñuáva ramo. Umi tekove marangatu ijerére oĩva Itróno rehe, rupive Ñandejára omantene peteĩ ñe'ẽmondo tapiaite yvy ári oikóva ndive. Pe aséite óro rehegua ohechauka pe grásia rupive Ñandejára ombohory ha omyenyhẽva umi creyente lámpara-kuérape, ani haũa overa'y mi ha oñembogue. Ndaha'uirire ko aséite marangatu oñehẽva yvágagui Tupã Espiritu marandu-kuérape, umi mba'epo vai rehegua oguerekopaitéta va'erākuri kontrol entero yvypóra ári.

“Ñamomirĩ Ñandejárape nda jajapói ramo pe ñemomarandu ha'e omondóva ñandéve. Péicha rojoko pe aséite óro ha'e oiséva oñohẽ ñane ánga kuérape, ikatu haũaicha oñembohasa umi oĩvape pytũmbýpe. Ha oũahẽ vove pe ñehenói: ‘Péina, pe novioména ou; pesẽ pembohovái chupe,’ umi noñeme'eva'ekue pe aséite marangatu, umi nomomba'eva'ekue ipy'apýpe Cristo grásia, ojuhúta, umi kuñataĩ tarováicha, noĩriha preparado ombohováĩ haũa Ijárape. Ndoguerekói ijehegui pe pokatu ohupyty haũa pe aséite, ha hekove kuéra oñehundi. Péro ojejeruréramo Ñandejára Espiritu Santo, ha ñañembo'éramo, Moisés ojapo haguéicha: ‘Ehechauka chéve nde glória,’ Ñandejára mborayhu oñeñohẽta ñane korasõme. Umi tubo óro rupive, pe aséite óro oñembohasáta ñandéve. ‘Ndaha'úi mbarete rupi, ni pokatu rupi, che Espiritu rupi ae, he'i Ñande Ruete de los ejércitos.’ Oñemoguahẽvo ñandéve pe kuarahy joajúva hekoressã rehegua resape rendy porã, Ñandejára ra'y kuéra omimbi tesapéicha ko yvy ape ári.” Review and Herald, July 20, 1897.

Profetakuéra espíritu ojoaju ojuehe, ha Zacarías mokõi oñehẽiva avei hina pe mokõi testigo Apocalipsis oncepegua.

“Mokõi testigo rehegua proféta he'i avei kóicha: ‘Ko'áva hina mokõi olívo yvyramáta, ha mokõi kandélabro oĩva yvy Jára renondépe.’ ‘Nde ñe'ẽ,’ he'i salmista, ‘ha'e peteĩ aratiri che

pykuérape guarã, ha peteĩ tesape che rape rehe guarã.’ Apocalipsis 11:4; Salmo 119:105. Umi mokõi testígo ohechauka Ñandejára Ñe’ẽ Marandu Kuja ha Pyahu Escritúra-kuérape. Mokõivéva tuicha mba’eva testimonio ramo Ñandejára léi ypykue ha opa’ỹ hañuáicha rehegua. Mokõivéva avei testígo pe salvación rape rehegua. Umi tipo, sacrificio ha profesía Ñe’ẽ Marandu Kuja pegua ohechauka tenonderã peteĩ Salvador oútavape. Umi Evangelio ha Epístola Ñe’ẽ Marandu Pyahu pegua omombe’u peteĩ Salvador ou hague, peteĩchaite umi mba’e oje’e va’ekue yma tipo ha profesía rupive.” The Great Controversy, 267.

Zacarías mokõi oñemohendapyre ohechauka pe marandu ñembohasa rape ojehechaukáva Apocalipsis peteĩha capítulo. Pe “aséite”, ha’éva pe “visión” profética umi mba’e oikóva tembiasakue rehegua, oñembohasa pe Antiguo ha Nuevo Testamento rupive. Apocalipsis once-pe ko’ã mokõi testígo ojekuaa contexto rupive ha’eha Moisés ha Elías. Moisés ha Elías ha’e peteĩ símbolo ijeheguiete.

Ojehechauka oñondive, pe Yvyty Moambueha-pe térã Apocalipsis 11-pe, ha’ekuéra símbolo mokõi añeteguápe iñambuéva rehegua. Pe vyty ári ohechauka hikuái umi mártir-kuérape pe domingo léi apañuái aja ha umi cien cuarenta y cuatro milpe, ha katu Apocalipsis 11-pe ohechauka hikuái pe Antiguo ha Nuevo Testamento. Péro Adventismo-pe ñuarã he’ise hetave mba’e gueteri. Umi mokõi testígo umi judío-kuérape ñuarã ha’e va’ekue “pe léi ha umi proféta”, ohechaukáva pe Antiguo Testamento, ha umi mokõi testígo umi cristiano-kuérape ñuarã ha’e pe Antiguo ha Nuevo Testamento; pero Adventismo-pe ñuarã umi mokõi testígo ha’e Tupã Ñe’ẽ ha Jesús testimonio. Upévore Juan oĩkuri Patmos-pe.

Che, Juan, ha’éva avei pene ryvy, ha pene irũ jehasa asýpe, ha pe mburuvicharópe ha pe ñemboguata paciencia rehe Jesucristope, aimekuri pe ypýpe hérava Patmos, Tupã Ñe’ẽ rehe, ha Jesucristo testimonio rehe. Apocalipsis 1:9.

Isaías veintidós-pe oñerrepresenta mokõi testígo Moisés ha Elías rehegua, jepémo upéva ikatu hañuáicha ojekuaa añoite reiporu ramo pe capítulo-pe pe principio Alfa ha Omega rehegua. Ema’ẽ porã moõpa Jesús oñepyrũkuri omyesakã haña idisípulo-kuérape, tape Emmaús gotyo, pe “visión” mba’e oikótava profecía rehegua.

“Oñepyrũvo Moisés-gui, upe Alfaete voi tembiasakue Bíblico rehegua, Cristo omyesakã maymáva Escritúrape umi mba’e Hesegua.” El Deseado de Todas las Gentes, 796.

Elías ha’e pe proféta ojehechaukáva pe ára guasu ha kyhyje hañuáva Jehová rehegua mboyve, peteĩ marandu reheve oñemopyendáva pe principio Alfa ha Omega ári, ombojevývo umi túva kuéra py’a (alfa) umi ta’ýra kuéra rendápe (omega). Moisés ha Elías ohechauka pe alfa ha omega profecía bíblica rehegua. Ikatúramo rehendu, Moisés ha’e va’ekue William Miller. Moisés ha Miller mokõivéva omano, ha mokõivéva ojehechakuaa va’ekue inspiración rupive oñesalva hague ramo. Moisés, añetehápe, oñemopu’ã jeýma omano rire, pero umi ánhel oha’arõ Miller sepultura jerere pe iñemoingove jeýra peve. Elías ohechauka pe paha mensahéro ou mboyve pe ára guasu ha kyhyje hañuáva Jehová rehegua.

“Umi judío-kuéra oñeha’ã ojoko haña pe marandu ñemyerakuã oje’e va’ekue Ñandejára Ñe’ẽme; hákatu pe profesía ojekumpli va’erã. Ñandejára he’i: ‘Péina ápe, che amondo peẽme

Elías maranduhára guasupe Ñandejára ára guasu ha kyhyje haña mboyve’ (Malaquías 4:5). Oĩ va’erã peteĩ ou va’erã Elías espíritu ha pokatu reheve, ha ha’e ojehechauka vove, kuimba’e-kuéra ikatu he’i: ‘Nde nerasẽ eterei, nde nainterpreta porãi umi Escritura. Eheja ta’e ndéve mba’eichapa rembo’e va’erã ne marandu.’”

“Oĩ heta ndaikatuiva ombojoavy Tupã rembiapo ha yvypóra rembiapo apytépe. Che amombe’úta pe añetegua Tupã ome’ẽháicha chéve, ha ko’ága ha’e: peẽ pesegíramo pejuhu haña jejavy, peguerekóramo joavy espíritu, araka’eve ndapeikuaamo’ãi pe añetegua. Jesús he’i va’ekue Hemimbo’ekuérape: ‘Aguereko gueteri heta mba’e ha’eva peẽme, ha ko’ága ndaikatúi pegueropu’aka’ (Juan 16:12). Ha’ekuéra ndopytái va’ekue peteĩ tekópe ikatúva omomba’e mba’e marangatu ha opa’ýva; péro Jesús opromete omondotaha pe Consolador, ombo’étava chupekuéra opa mba’e, ha omandu’átava chupekuéra opa mba’e Ha’e he’i va’ekue chupekuéra. Che ryvykuéra, ndajajeroviái va’erã yvypórare. ‘Peheja yvypórape, ipytu oĩva itĩnguápe; mba’ére piko oñemboja’éta hese?’ (Isaías 2:22). Peẽ pemboja va’erã pene ánga ikangýva Jesús rehe. Ndaha’ei ñandéve ñuarã ñaikytĩ ysyrygui yvyuguy pegua, oĩ jave peteĩ yvu yvytýpe. Jaheja umi ysyrygui yvýpeguáva; jajupi umi yvu yvatevevape. Oĩramo peteĩ punto añeteguágui ndapeikuaáva, térã pendejoavyhápe, pemoakãrapu’ã hese, pemojoja Ñandejára Ñe’ẽ ambue Ñandejára Ñe’ẽ rehe, pejy pe yvykua ruguápe pypuku haña pe añetegua yvykuápe, Tupã Ñe’ẽ tyepýpe. Peẽ pemoĩ va’erã penejehe ha pene remiandu Tupã altar ári, peipe’a pene akãme oñemoĩmava, ha peheja Yvága Espíritu pende reraha opa añeteguápe.” Selected Messages, libro 1, 412.

Isaías mokõipa dos-pe, Sebna ha Eliaquim ohechauka umi arandu ha umi itavyvéva Adventismo ryepýpe ko yvy pahápe, pe mburuvicha yvate gotyo oúva oguata jave Jerusalén ári. Eliaquim, Hilcías ra’y, oguereko va’ekue pe “visión”; Sebna katu ndoguerekói va’ekue.

Oĩhápe ndaipóri visión, pe tavayguakuéra oñehundi; ha upe ojokóva léi, ovy’a ha’e. Proverbios 29:18.

Marandu profético, péva he’iséva ko versíkulo “visión”, omombe’u mokõi mba’e. Nde reikuaa pe jehepyme’ẽ guasu tesape profético rehegua ha reikove; ha ndereikuaáiramo—remano. Nde nentendéiramo, upéicharõ ndaikatumo’ãi reime preparado reheñangareko haña pe sábado rehe pe prueba léi dominical-pe. Oikóta, “ijáma.” Umi Adventista Laodicéagua oñemombo jave yvýre pe léi dominical-pe, ha’ekuéra ombotove pe léi pórke ombotove hikuái pe “visión añetegua rehegua.” Ndorekói hikuái aséite, nohenduporãi pe jehepyme’ẽ guasu arandu rehegua ojeipe’a hañaicha sapy’ami mboyve pe tiempo de gracia oñemboty mboyve.

Reje’ére rupi nde ere: Che rico, aikóma heta mba’e reheve, ha ndaikotevẽi mba’eve; ha nde reikuaa’ýha nde reimeha ñembyasyete, poriahuvereko’ý, mboriahu, pytũ, ha opívo. Apocalipsis 3:17.

Isaías techaukaha ha’e oñemboataha opívo ha ipy rehegua’ýre mbohapy ary aja. Péicha ojapo haña oikuaauka haña umi oikuaasevape imarandu proféticorupi, ndaikatuiramo peikuaa pe visión umi mba’e oikótava proféticape rehegua, peguahẽtaha pe léi domingope ha peñemoingoha tembiguáiramo ojegueraháva peteĩ estado vaietereívape, ñembyasýpe, mboriahúpe, áraype, ciegope ha opívo. Isaías ha’e va’ekue peteĩ techaukaha ha peteĩ mba’e hechapyrãva Isaías

rembiasápe ñguarã, ha hetavevéntema ko yvy paha reheguápe ñguarã.

Ko'ága opa ko'ã mba'e ojechu chupekuéra techapyrãrã; ha ojechai ñande ñemoñe'ẽrã, ñandéve ñguarã, hi'ari oguahẽmava yvy arapaha. 1 Corintios 10:11.

Ñepyrũrã irundy ha po peteĩha peteĩteĩva mokõipa mokõiha kapítulope, Jerusalén, David tavaguasu, ojehechauka peteĩ táva “hyapuetereíva”, “horyva”, ha henyhẽva “sarambígui”. Ko kapítulope ojeporu peteĩ ñe'ẽjoaju ymaguare Bíblico, umi yvypóra yvygua jepe oipurúva, ohechauka hañua upe táva “horyva” ha “hyapuetereíva” henyhẽva “sarambígui”, umi versíkulo trece-pe oĩva he'ívo vy'ápe: “ja'u ha jay'u; ko'ẽrõ ñamano hañuaicha”. Upéicharõ jepe, hory ramo jepe hikuái, kuimba'ekuéra oñejukapa, ha ndaha'ei kysepukúpe, ni ñorairõme; upéva Isaías oporandu: “Mba'épa ndejopy?”

Oimeraẽva hesekuéra, upéva ojapo oñuahẽ hañua hikuái umi óga ári. Umi óga ári ha'e peteĩ símbolo kuarahy, jasy ha mbyjakuéra ñemomba'eguasurã; ha'e peteĩ símbolo espiritismo rehegua. Pe Adventismo oĩ peteĩ ñembotavy espiritual guýpe pe pasáhepe.

ha umi oñesũva yvága ehérsito renondépe óga ape ári; ha umi oñesũva ha ojuráva Ñandejára rérape, ha avei ojuráva Malcam rérape; ha umi ojere va'ekue tapykue gotyo Ñandejáragui; ha umi ndohékái va'ekue Ñandejárape, ni noñeporandúi hese.

Ekirirĩria ũhoru wa Ngai Mwathani; nĩgũkorwo mũthenya wa Mwathani ũrĩ hakuhĩ: nĩgũkorwo Mwathani nĩathondekire igongona, nĩetĩkĩtie aeni ake. Na nĩgũgũrũka mũthenya-inĩ wa igongona rĩa Mwathani, atĩ nĩngarĩhania athamaki, na ciana cia mũthamaki, na othe arĩa mehumbĩte nguo cia kĩgeni. O na mũthenya ũcio nĩngarĩhania othe arĩa marũmĩrĩra kĩhingo, arĩa mechũria nyũmba cia anene ao na ũrĩa mũũru na maheeni. Zephaniah 1:5–9.

Pe léi dominical oikóvape, pe Adventismo, ojehechaukáva Jerusalén ramo, oĩ “pe visión ñu”. Umi omboykéva pe marandu profético ojehechaukáva pe “aceite” térã “visión” ramo, oikóva hína espiritismo, upéva Pablo ombohováiva Segunda Tesalonicenses-pe. Upépe avei jajuhu umi (Shebna) ndojapóiva pe añetegua mborayhu rehe.

Ha upeva Tupã omondóta chupekuéra mbotavy hatã, oguerovia hañua peteĩ japu; ikatu hañuaicha opa umi ndoguerováiva pe añetegua, ha oguerohorýva tekojojaha'ỹ, oñembojovake hañua. 2 Tesalonicenses 2: 11, 12.

Añete, pe ñe'ẽ “añetegua” Pablo oiporúva ha'e pe ñe'ẽ griego ojeguérúva pe ñe'ẽ hebreo “añetegua”-gui, ha'éva oñemoheñóiva oñembojoajúvo umi mbohapy letra hebreo ohechaukáva Alpha ha Omega. Pe ñemboyke pe “añetegua” rehegua, ojehechaukáva Alpha ha Omega principio ramo, ogueru ñembotavy mbarete umi Laodiceaguápe ári, ha upéva pe ñembotavy ha'e espiritismo.

He'i proféta Isaías: “Ha'e kuéra he'íta peẽme: Peheka umi mba'emo angue oikóva pende ykére, ha umi paje apoha oñe'ẽ asy ha ojuru mbeguekatúva; ndaha'ei piko peteĩ tetã ohekava'erã Ñandejárape? Ohekátapa umi omanóva rupi umi oikovévape? Pe léipe ha pe testimoniope: noñe'ẽiramo hikuái ko ñe'ẽ he'iháicha, upéva hína ndaipóri hañuaicha tesape ipypekuéra.” Isaías 8:19, 20. Yvyporakuéra oimérre oipota ra'e omoneĩ pe añetegua hesakã

porã haġuáicha oñembo'éva Ñandejára Ñe'ême yvypóra rekóre ha umi omanóva estado rehe, ha'ekuéra ohecháta umi espiritismo rembiapoukapy ha jehechauka ryepýpe Satanás rembiapo pokatu reheve, techaukaha ha mba'e hechapyrã japu reheve. Ha katu, ojeheja rangue pe sãso oĩ porãitéva pe korasõ so'ópe, ha oñemboyke haġua umi angaipa ohayhúva hikuái, hetaite oity hesa kuéra pe tesapépe ha uguata meme tenonde gotyo, ndojepy'apýi haġua ñemongeta ñemomarendúre, aja Satanás ombovy'a iñuhãnguéra ijerérekuéra, ha ha'ekuéra oiko chugui hymba. "Ndojapyhýgui hikuái pe añetegua mborayhu ikatu haġuáicha oñesalva," upévare "Ñandejára omondóta hi'árikuéra jejavy mbarete, oguerovia haġua peteĩ japu." 2
Tesalonicenses 2:10, 11. The Great Controversy, 559.

Isaías mokõipa mokõi-pe, táva vy'águi kuimba'ekuéra ojejuka; ha ndaha'úi ñorairõ rupi térã kyse puku rupive, oñeñapytĩmba oñondive ha ojejuka umi mburuvichakuéra okañy va'ekue ndive.

"Oiméramo pe tupao ojapyhy peteĩ rape ojoguáva pe yvóra rehegua rape ndive, omboja'óta hikuái avei peteĩ destino peteĩcha. Nahániri, upe rangue, oguerékogui hikuái tesape tuichavéva, ipohýivéta ñemoĩva chupekuéra umi noñembyasýivagui."

"Ñande, peteĩ tetãyguakuéra ramo, japrofesa jaguerékoha pe añetegua opa ambue tetãyguakuéra ko yvy ape ári mboyve. Upévare ñande rekove ha ñande rekokatu oĩva'erã joajúpe peichaite jeroviándi. Hi'aguĩma pe ára umi ijojáva oñembojoapýta haġua ryguasuteicha atykuérape pe yvága mba'e ñembyatyramé, aja umi hekoañáva, ñana vaiicha, oñembyatýta pe tata pe ára paha guasúpe ġuarã. Ha pe trigo ha ñana vai 'okakuaa oñondive pe cosecha peve.'" Testimonies, volume 5, 100.

Isaías mokõipa mokõi-pe pe mburuvichakuéra oñembojoaju "umi hu'yasáva" rupive. Sebna ojehechauka peteĩ mburuvicha ramo óga ári, ha ipojopyrã oñeme'ẽta Eliaquímpe, Hilcías ra'yme. Isaías mokõipa mokõi-pe pe marandu profético, ojehechaukáva "pe visión" rupive umi mba'e oikótava rehegua, omoheñoi mokõi atýpe umi adorador kuéra Jerusalénpe pe mburuvicha yvate gotyogua oñemboja vove. Peteĩ aty oñeñapytĩ hína pe yvágape guarã ñembyatyhápe, ha ambue katu ára pahápe tata-pe guarã. Umi ñaña kuéra oñeñapytĩ va'ekue "umi hu'yasáva" rupive, ha upéva ha'e peteĩ umi heta símbolo Islam rehegua Tupã Ñe'ême.

Ha umi hembýva pe papapy guive umi hu'yasẽhára, umi kuimba'e ipy'aguasúva Kedar ra'ykuéra apytégua, oñemboguejyta; Tupã Ñandejára Israel Jára niko he'i péicha. Isaías 21:17.

Ha ko'áva hína Ismael ra'ykuéra réra, héra rupi, heñoi'ypy kuéra he'iháicha: Ismael memby ypykue Nebaiot; ha Cedar, ha Adbeel, ha Mibsam, ha Mismo, ha Dumá, ha Masá, Hadar, ha Tema, Jetur, Nafis ha Cedemá. Ko'áva hína Ismael ra'ykuéra, ha ko'áva hína héra kuéra, itáva kuéra rupi, ha hóga mbarete kuéra rupi; doce mburuvicha guasu, itetãnguéra he'iháicha.
Génesis 25:13–16.

Adventismo ruvichakuéra oñeñapytĩ va'ekue arquérokuéra rehe, omboykérõ guare pe marandu he'íva Islam oataka hague Tetã peteĩ reko Amérikape 11 jasyporundy ary 2001-pe, oñekumpli haġua profecía bíblica. Pe ataque oikóva 9/11-pe ha'e va'ekue pe marandu oñemboty'ỹ va'ekue 1989-pe ñemombu'i, Unión Soviética ho'arõ guare, ñemohendaha. Islam ataque 9/11-pe ojoja August 11, 1840 rehe, peteĩ profecía rehegua Islam ojokopyre rehe omombarete haguépe pe

peteĩha ánhel marandu, omoañetégui Miller rembiporurã profética tenondegua, peteĩ ára orrepresenta hague peteĩ ary. August 11, 1840 ha'e va'ekue peteĩ oje'ehaguéicha oikótava ñekumpli, oñemopyendáva pe peteĩ ára peteĩ ary principio rehe. Ojekumplívo, pe peteĩha ánhel marandu ogueraha va'ekue opaite estación misional yvy ape ári.

9/11 omombarete pe “visión” ome'ëva'ekue Adventismo-pe oñemomandu haña ypykue guasuha. Upéva hina: tembiasakue ojerejey. Árape peteĩ ary-rãva pe principio omombaretêrõ guare 11 de agosto de 1840-pe, pe ánhel mbarete Apocalipsis diez-pe oñembojy, ohechaukáva Miller marandu juicio aravo rehegua oñemombaretetaha; upéicha rupi oikuaa porã haña mba'éichapa pe ánhel Apocalipsis dieciocho-pe oñembojy 9/11-pe.

“Mba'éicha piko oñuahẽ pe ñe'ẽ che ha'eva aikuaauka hague Nueva York oñehunditaha peteĩ y yvate guasu rupi? Kóva araka'eve nda'ei che. Ha'e kuri, ama'ëvo umi óga tuichaitéva oñemopu'áva upépe, piso ári piso, ‘¡Mba'e tembiasa vaieterei oikóta pe Ñandejára opu'ã vove omokyre'ỹ haña yvy tuichaitéape! Upérõ oñekumplita pe ñe'ẽ Revelación 18:1–3-pe oje'eva.’ Pe capítulo 18 pukukue Revelación-pe ha'e peteĩ ñe'ẽmondo'ẽ oikótavare ko yvy ári. Péro ndaipóri chéve tesape añetehápe mba'épa oikóta Nueva York rehegua, añaõnte aikuaa peteĩ ára umi óga tuichaitéva upépe oñemombo yvýreta Tupã pokatu ombojere ha ombojere jeýramo rupi. Pe tesape oñeme'ëvagui chéve, aikuaa ñehundi oĩha ko múncope. Peteĩ ñe'ẽnte Ñandejáragui, peteĩ pokopyrãnte ipokatu mbaretéva rehegua, ha ko'ã estructura tuichaitéva ho'áta. Oikóta tembiasa ñemondýiva ndaikatúiva ñañeimahina haña.” Review and Herald, 5 de julio de 1906.

Oĩporãramo, hetaiteve oĩ haña he'íva Islam rehe, ha katu Shebna ohechauka umi omboykévape pe “jehecha” tembiasakue profético rehegua, oñemopyendáva tembiasakue ñeñembojey jey rehe, oñondive pe añetegua tenondegua tembiasakue ñeñembojey jey rehegua ndive—pe oñepyruva peteĩ mba'e rehegua ohechauka haña ipaháva upe mba'e rehegua. Islam jejoko ára 11 jasyoapy 1840-pe ogueru yvýpe pe ánhel Apocalipsis diez-gua, ha Islam osẽjey ramo 9/11-pe ogueru yvýpe pe ánhel Apocalipsis dieciocho-gua.

Ha ha'e: Pehendu, ajerure peẽme, peẽ Jacó mburuvichakuéra ha peẽ Israel róga ruvichakuéra; ndaha'ei piko pende rembiaporã peikuaa haña tekojoja? Peẽ pehayhúva ivaíva ha peñemboykóva iporãvagui; peipe'áva chuguikuéra ipire, ha ho'o ikãngue árigui; pe'úva avei che retãygua ro'o, ha peipe'áva chuguikuéra ipire; peikytĩmbáva ikãngue, ha pehaky'óva pehẽnguẽpe, mba'yrupeyãme guarãicha, ha so'o ña'ẽmbe ryepýpeguáicha. Upérõ osapukáita hikuái Ñandejárape, ha Ha'e nohendumo'ãi chupekuéra; okañýta voi hova chuguikuéra upe ára, ojapo haguere ivaíva hembiapokuẽpe. Péicha he'i Ñandejára umi maranduharakuéra rehe, ombotavýva che retãyguápe, oisu'úva hãĩ reheve ha osapukáiva: Py'aguapy; ha upe omoĩ'ývape mba'eve ijurúpe, hendápe voi ombosako'i ñorãirõ. Upévale pyhareta pende ári, ndapeguerekomo'ãigui visión; ha pytũta pende ári, ndaikatumo'ãigui peikuaauka mba'épa oikóta; kuarahy oíke haña umi maranduharakuéra ári, ha ára pytũ haña hesekuéra. Upérõ umi ohecháva oñemotĩta, ha umi mba'ekuaaharakuéra ipy'atarováta; ha opavave ojaho'íta ijuru, ndaipórigui Tupã ñembohováĩ. Che katu añetehápe henyhẽ mbaretégui Ñandejára Espiritu rupive, ha tekojogui, ha py'aguasúgui, amombe'u haña Jacópe hembiapo vai, ha Israelpe ipekádo. Pehendu ko'ã mba'e, ajerure peẽme, peẽ Jacó róga ruvichakuéra ha peẽ Israel

róga mburuvichakuéra, peẽ peñemboykóva tekojogui, ha pemboguevíva opaite hekopete. Oñemopu'ã Sion tuguy reheve, ha Jerusalén tekoañáme. Ijapytépe umi mburuvichakuéra ohusga jepyrã rehe, ha ipa'ikuéra ombo'e ojepaga hañuaicha, ha imaranduharakuéra mba'ekuaarã ome'ẽ haña pirapire rehe; upéicharõ jepe oñemopy'aguapy Ñandejára rehe, ha he'i: Ndaha'ei piko Ñandejára ñande apytépe? Ndaipóri mba'e vai ou va'erã ñande ári. Miqueas 3:1–11.

Ha opaite tetanguéra opavave oíva oñorairõ haña Ariel [Jerusalén] rehe, ha opaite umi oñorairõva hese, itáva oñangarekoháre, ha umi ombohása asýva chupe, oikóta pyhare visión-icha, peteĩ kérape guáicha. Oikóta avei peteĩ ñembyahýiva ohechaháicha ikérape, ha péina, ho'u; ha opáy rire, iñanga nandi: téra peteĩ y'uhéiva ohechaháicha ikérape, ha péina, ho'u; ha opáy rire, péina, ikangy, ha iñanga gueteri oikotevẽ. Péicha oikóta opaite tetanguéra aty, umi oñorairõva Sión vyty rehe. Pendejoko, ha peñemondýi; pesapukái, ha pesapukái: oka'u hikuái, ha ndaha'ei vínore; oguapy'ỹ, ha ndaha'ei kaguy mbaretére. Ñandejára niko oñohẽ pene ári peteĩ oke pypuku espíritu, ha omboty pende resa; maranduhára kuéra ha pende ruvichakuéra, umi ohecháva visión, umívape ojaho'i. Ha pe visión opavavéva peẽme guarã oiko peteĩ kuatiañe'ẽ oñembotýva ñe'ẽicha, ome'ẽva peteĩ oikuaáva guaraníme, he'ívo: Emoñe'ẽmi ko'ẽva, ajerure ndéve; ha ha'e he'i: Ndaikatúi, oñembotýgui. Ha upe kuatiañe'ẽ oñeme'ẽ pe ndoikuaáivape, he'ívo: Emoñe'ẽmi ko'ẽva, ajerure ndéve; ha ha'e he'i: Che ndaikuái moñe'ẽ. Upévore Ñandejára he'i: Ko tetãgui oguahẽ che rendápe ijurúpe, ha ñembytekuépe chemomba'e guasu, ha katu omomombyry ikorasõ chehegui, ha ikyhyje chehegui oikuaauka yvypóra rembiapoukapýre; upévore, péina, che ajapóta ko tetã apytépe peteĩ tembiapo hechapyrãva, peteĩ tembiapo hechapyrã ha peteĩ mba'e omondýiva: umi iñarandúva arandu oguepáta, ha umi iñentendídova kuaapy oñemokañýta. Ai umi ohekáva pypuku omokañy haña hembiaporã ñemimby Ñandejáragui, ha hembia pokuéra oĩ pytũmbýpe, ha he'i: Máva piko ñande recháta? ha máva piko ñande kuaáta? Añetehápe pende rembojere vai opa mba'e ojehechakuaáta ñai'ũ ojapohára popeguaicha: mba'éicha piko tembiapo he'íta pe ojapóvare: Ha'e nda chejapói? téra mba'éicha piko pe mba'e oñemoha'angáva he'íta pe omoheñoivare: Ha'e ndorekói arandu? Isaías 29:7–16.

Pe visión ñu, Isaías he'iháicha, ha'e “ára jejopy, ha piro'y, ha apañuãi Ñandejára Jára ehérsito kuéra rehegua ome'ẽva pe pe visión ñupe, omboguejývo umi murállá, ha osapukáivo umi vytytýpe.” Upévore Isaías hasẽ vai eterei, Jesús ojapo haguéicha avei.

“Jesús resay ndaha'ei oha'arõgui Imba'ehasa haña. Henondete oĩkuri Getsemaní, upépe pya'e hañuaicha peteĩ pytũ guasu ñemondýi omo'ãta chugui. Ojehecha avei ovecha rokẽ, upe rupi heta sa'arykuéra aja oñemboguata hague mymba kuéra oñekuave'ẽ hañuaicha mymbajuka. Ko rokẽ pya'e hañuaicha ojepe'áta Chupe guarã, pe Antitipo Guasu, upe imymbajuka rehe opa umi kuave'ẽmby yvóra angaipa reheguáre ohechauka hague. Hi'aguiete avei oĩkuri Calvario, pe tenda oikóta hañuaicha hi'arasy ha'e hañuaicha. Upéicharõ jepe, ndaha'ei ko'ã mandu'arã he'ẽva'ekue Imano asy ha añarõ rehe Jesalva resẽ haña ha ipy'a rasy haña. Ndoikói kuri ipype peteĩ ñembyasy jejoguáva ijeheguínte. Naimondýiri upe ánga marangatu, oñeme'ẽmbáva, pe apytu'ũ Imba'ehasa rehegua. Jerusalén jechánte voi ombokutu Jesús korasõme—Jerusalén, ombotováva'ekue Tupã Ra'ýpe ha ojahéiva'ekue Iporayhu, ndohupytyíva'ekue ojerovia haña Ipojapy guasu rupive, ha oĩmava'ekue oipe'a hañuaicha

Chugui tekove. Ha'e ohecha mba'éichapa ha'e oĩ ikuatia angaipápe ombotove haguére Ijepysópehára, ha mba'éichapa ikatu va'erāmo'ã kuri ra'e oiko omoneĩre upe añoite ikatúva omonguera ijerére. Ha'e oukuri oisāmbhyhy haña ichupe; mba'éicha piko ikatúta oheja rei ichupe?"

Israel ningo peteĩ tetã ojehecharamovéva; Tupã ojapo va'ekue itemplo toiko haña upépe; ha'e niko "iporãva oĩha hañguére, vy'arã ko yvy tuichakue javeve." Salmo 48:2. Upépe oĩ va'ekue kuatiañe'ẽ ohechaukáva hetave mil año Cristo oñangareko hague hesekuéra ha ohayhu haña py'aporãme, peteĩ túva ohayhuháicha ita'ýra peteĩnteva. Pe témplope maranduhára kuéra he'i va'ekue iñe'ẽmondýi marangatu. Upépe ojuhupi va'ekue umi incensario hendyva, ha pe insiënso, oñembojehe'áva umi omomba'eguasúva ñembo'e rehe, ojupi va'ekue Tupã rendápe. Upépe mymba ruguy osyry va'ekue, ohechaukáva Cristo ruguy. Upépe Jehová ohechauka va'ekue heko mimbipa pe tenda poriahuverekopy ári. Upépe pa'ikuéra omba'apo va'ekue hembiaapo marangatúpe, ha umi símbolo ha ceremonia jeguaka oiko areeterei. Péro opa ko'ã mba'e oguereko va'erã ipaha.

"Jesús omopu'ã Ipo, —upe po heta jey ohovasáva'ekue hasývape ha ohasa asývape,— ha omongu'évo upéva pe táva oñehundítavape gotyo, ñe'ẽ ikytĩmbáva mbyasy reheve he'i hatã: 'Reikuaáire nde, nde jepe, ko ne ára-pe, umi mba'e nde py'arã guaráva!—' Ko'ápe pe Salvador opytu'u sapy'a, ha ndo'ei umi mba'éichapa ikatúva'erāmo'ã kuri Jerusalén rekove peteicha ramo omoneĩre pe pytyvõ Tupã oipotáva ome'ẽ ichupe,—Ta'ýra ohayhuetéva rupi ome'ẽva'ekue. Jerusalén oikuaáire upe ha'eva'ekue iñakārapu'ārã oikuaa haña, ha ojapysakáire pe tesape Yvágagui oñemondo va'ekue ichupe, ikatúva'erāmo'ã osẽ tenondépe teko porã ha ñakārapu'ã reheve, tetānguéra ruvicha kuña ramo, isāsóva pe mbarete Tupã ome'ẽva'ekue chupe rupive. Ndaipóri va'erāmo'ã soldádo armado opyta haña hokẽme, ni poyvi romano oviáva iýke rehe. Pe ára guasu ha tekove porãite ikatúva'erāmo'ã ohovasa Jerusalén-pe, omoneĩre Ijepysosórape, ojekuaauka Tupã Ra'y renondépe. Ha'e ohecha kuri hese rupive ikatuha oñemonguera imba'asy vaietégui, oñemosāso haña tembiguáigui, ha oñemopyenda haña yvy ape ári táva guasu mbaretevéva ramo. Iýke guive osẽva'erāmo'ã py'aguapy pykasu opa tetãme. Ha'e va'erāmo'ã yvy arigua mimbipa jeguaka tee."

"Péro pe ta'angá porãva Jerusalén ikatúva kuri ra'e oiko haña oguejy mbeguekatúpe pe Salvador resa renondégui. Ha'e oikuaa mba'éichapa ko'ága oĩ, pe Roma poguýpe, ogueraha hína Tupã rova pochýva, ha oñemoĩma haña hi'ári Hembiaapo jejopy joja. Upéi ombojoapy jey Heñe'ẽ ñembyasy osẽ va'ekue: 'Péro ko'ága okañy nde resa-gui. Cháke oñuahẽta ndéve ára, nde enemigo kuéra omopu'atahápe peteĩ vytyrusu nde jerére, ha ndejerepytýta hikuái, ha ndejokóta opa hendáguio, ha neitypáta yvýre, ha nde ra'y kuéra nde ryepýpe; ha ndohejamo'ãi pype peteĩ ita ambue ita ári; nde ndereikuaái haguére nde jehechajey ára."

"Cristo ou va'ekue osalva haña Jerusalénpe imembykuéra ndive; ha fariseokuéra ñembotuicha, tekovai mokõihova, envidia ha mba'evai rehegua omoĩ va'ekue chupe haña ndojapói iporandupyre. Jesús oikuaa porã pe ñemyengovia vaietereíva outava pe táva oñehundítavape ári. Ha'e ohecha Jerusalénpe oñemongora haña ehérsito kuérape, umi oĩva ipype oñemboty hañguáicha oñemosẽ ñembyahýigui ha manógui, sykuéra okaru haña imembykuéra omanóva rete rehe, ha túva ha ta'ýrakuéra ojope'a haña ojuehgui pe tembi'u

pahague, pe mborayhu tee oñehundi haġua pe ñembyahýi joja joja hasýva rupi. Ha'e ohecha avei umi hudío akãhatãha, ojehechauhakãha hikuái omboykévo Isalvasión, oguerutaha avei chupekuéra ndoguerekói haġua ñeñemoĩ guýpe umi ehérsito ou va'ekuépe. Ha'e omaña Calvario rehe, upépe ha'e oñemopu'ã haġuápe, oñemyenyhẽva kurusúgui ka'aguy yvyramátaicha hetaiterei. Ohecha umi oikóva upépe ñembyasyetépe ohasa asyha jehasa asy rupive ha kurusúre jejuka rupive, umi óga guasu iporãva oñehundiha, pe tupaópe opyta haġua itapykue rei, ha umi ijyta guasu apytégui ndaiporiha peteĩ ita jepe opytáva ambue ári, aja pe táva oñekytĩ haġua peteĩ ñu haġuáicha. Añetehápe pe Salvador ikatu haġuáicha hasẽ tasy vaietére pe techapy ñemondýiva renondépe."

"Jerusalén niko vaekue Hembiaiyhurã, ha peteĩ túva py'aporã ojahe'o haġuáicha peteĩ ta'ýra oikóva vai rehe, upéicha Jesús hasẽ pe táva ohayhuetévape. Mba'éicha piko rome'ẽta ndehegui? Mba'éicha piko ahechata ndejeapo haġua ñehundípe guarã? Ahejãta piko ndeho remyenyhẽ haġua ne rembiapo vai rykuére pe kópa? Peteĩ alma oguereko peteĩ tepy eterei haġua, ha hendive oñembojojávo, yvykuéra jepe ndoikovéi mba'eve haġuáicha; ha ko'ápe katu peteĩ tetã tuichakue niko ojehundi haġuáma. Pe kuarahy pya'e oike haġuáicha kuarahyreike gotyo ha okañy vove yvãga rehe, Jerusalén ára gracia rehegua opa vaerãmo'ã. Pe aty oñembo'y aja Olivety vyty ru'ãme, ndaha'úi gueteri araka'e haġuáicha Jerusalén oñembyasývo haġua. Pe ángel poriahuverekogua uperõ ombyatyhína ipepo osẽ haġua pe tróno órogui oheja haġuáicha tenda hustisiápe ha pe juicio pya'e oġuahětavape. Péro Cristo mborayhu tuichaite py'a guasu gueteri oñe'ẽ mbarete Jerusalén rehehápe, pe omboykéva'ekue Iporiahuvereco, omboykéva'ekue Iñe'ẽmondýi, ha oĩmava'ekue omyakãnga haġua ipo Huguýpe. Jerusalén añetehápe oñembyasy rire, ndahi'arúi gueteri. Pe kuarahy oíkehína va'ekue hendy pahakuévo opyta aja templo, tórre ha ijyvatevéva rehe, ndaipóri piko peteĩ ángel iporãva ogueraháva chupe pe Salvador mborayhúpe ha ojokóva heko vai apoukapy? Táva iporãva ha marangatu'ỹva, pe ombo'ytava'ekue maranduhára kuérape, pe ombotovéva'ekue Tupã Ra'ýpe, pe oñemboty haġuáicha ijehegui voi ipochy'ỹ rehe ñapytĩ haġua tembiguáiramo, — hi'ára poriahuvereco rehegua hi'aguĩma opa haġuáicha!" Desire of Ages, 576–578.

Jerusalén rehe ñorairõ oñemombe'uháicha Isaíaspe mokõiha capítulo veintidós-pe, umi opu'áva hese "oñemohenda ñorairõrã pe okẽme". Elam ha Kir oĩ pe okẽme, umi arma oñembosako'ipyréva reheve, ha upéi ojuhu hikuái Jerusalén ñemo'ãha. Isaíaspe, pe "ñemo'ãha" umi ñenemy'ẽ oĩva okẽme ojuhúva ha'e Egipto kuarahy'ã.

¡Ai umi ta'ýra ñemoĩrũ rehegua, he'i Ñandejára, umi ojapo consejo, ha ndaha'úi chehegui; ha umi oñuáva peteĩ ñuãme, ha ndaha'úi che Espíritu reheve, ikatu haġuáicha ombojoapy angaipa ári angaipa: umi oġuatáva oġuejy haġua Egítope, ha ndoporandúiva che jurúpe; omombarete haġua ijehekuéra Faraón mbaretepe, ha ojerovia haġua Egipto kuarahy'ãme! Isaías 30:1, 2.

Jerusalén enemigo-kuéra ohechakuaa umi Sébna ohechaukáva omoĩ hague ijerovia Egítope, oimo'ãgui Egipto oñangaretetaha hese-kuéra; umi Eliaquim, Hilcías ra'y, ohechaukáva katu ndojeroviái "Egipto kuarahy'ãme", síno oñembojao Tupã Espíritu ñemao rupive ha ojerovia "Pe Yvatetegua Kuarahy'ãme".

Pe oikóva Yvateteguasú ñemimbyhápe opytáva, opytáta Ipu'akapavẽva kuarahy'ã guýpe. Che ha'éta Ñandejára rehe: Ha'e hína che tendañemíha ha che mbarete renda; che Tupã; hese

ajeroviáta. Salmos 91:1, 2.

Pe léi dominical rehegua apañuñime, umi kuñataĩ arandu, ojejoguáva Eliacim, Hilcias ra'y rehe, ojerovia hína pe Ijojahavéva'anga kuáre; ha umi kuñataĩ vyrerei, ojejoguáva Sebna rehe, ojerovia hína Egipto'anga kuáre. Pe ñe'ẽ oñembohasáva “ojejuhu” ramo he'ise oñemboi'ỹ haña, oñemondoro ha oñegueraha haña ñembyatyhápe. Umi enemigokuéra okẽme ohechakuaa Jerusalén ñangarekoha oñemboyke hague, ha upéi Sebna ha umi oĩva hendive oñepyrũ oñeha'ã osalva haña ijehegui, ohechágui hikuái “Táva David rehegua jejeka” ha ohecha hikuái hetaha umi jejeka ome'ětava tape enemígope oíke hañaícha. Kyhyjépe, ojehechaukaháicha umi pa kuñataĩ parávolape, umi vyrerei oñepyrũ oheka ñangareko, ha katu ndoguerekói mba'eve.

Sebna ojesareko “ka'aguy rembiporu'i ári” oñesalva haña, ha katu ikareteíma. Oipapa umi óga Jerusalén-pe ha oñepyrũ oity haña umi ogakuéra omombarete haña murállá, ha katu ikareteíma. Ombyaty hikuái y umi y renda guýgui ha oñeha'ã oñembojoaju haña pe y yma guaréva rehe, ha katu ikareteíma. Y, Espíritu Santo ra'ãnga tenondegua haña, ohechauka hína hikuái oheka vaietereiha aceite, ha katu ikareteíma. Opa umi ñeha'ãme hesarái hikuái umi y renda Apoháre, ha ha'e ojapo hague umi “y renda” añetegua ymaite guive. Hesarái hikuái pe Ita Aréva rehe, ha'eva'ekue ome'ẽva'ekue pe marandu umi ára yma guarépe. Oiporavo'ỹ hikuái uguata haña umi tape ymaguarépe, ojehechaukáva umi pyenda rupive oñemoĩva'ekue William Miller rembiapo rupi.

“Pe enemigo oheka omboyke haña ñane pehẽngue kuimba'e ha kuña apytu'ũ pe tembiapógui ombosako'i haña peteĩ tetãyguá ikatúva oñembo'y ko'ã ára pahápe. Ijapu kuaapy rehegua oñembohape haña apytu'ũkuérape mombyry ko aravo mba'e vai ha tembiaporãgui. Ha'ekuéra ohecha mba'e'ỹramo pe tesape Cristo ou va'ekue yvágagui ome'ẽ haña Juánpe Itavayguakuérape guarã. Ombo'e umi mba'e ojuhútava ñande renondetépe ndaha'eíha tuicha mba'e oñeñangareko haña hese ijojaha'ỹ hañaícha. Omboyke pe añetegua yvágagui ouva'ekue mborayhu, ha omonda Tupã tavayguápe hembiasakue yma guare, ome'ẽ haña chupekuéra hendaguépe peteĩ arandu japu.”

“‘Péicha he'i Ñandejára: Peñembo'y tape rupi, pema'ẽ, ha peporandu tape yma guaré rehe, moõpa oĩ pe tape porã, ha peguata ipype.’ Jeremías 6:16.”

“Avave ani ani toheka haña ñande jerovia pyenda—umi pyenda oñemopyenda va'ekue ñane rembiapo ñepyrũmby guive Ñe'ẽ ñehesa'ỹijo ñembo'e reheve ha revelación rupive. Ko'ã pyenda ári japyta ñamopu'ã haña ko'ã irundy pa ary pukukue. Yvypóra ikatu oimo'ã ojuhu hague peteĩ tape pyahu ha ikatuha omoĩ peteĩ pyenda imbaratevéva pe oñemopyenda va'ekuégui. Péro kóva ha'e peteĩ ñembotavy tuicháva. Avave ndaikatúi omoĩ ambue pyenda pe oñemopyenda va'ekue ári haña.”

“Ojekuéma heta tapicha oñeha'ã va'ekue omopu'ã haña peteĩ jerovia pyahu, ha omoĩ haña pyenda pyahu. Péro mboy arépa opyta porã va'ekue ijapopy? Pya'e voi ho'a, ndopytái rupi oñemopyenda Itá ári.

“¿Acaso no tuvieron los primeros discípulos que enfrentarse a los dichos de los hombres? ¿No tuvieron que escuchar teorías falsas, y luego, habiéndolo hecho todo, permanecer firmes,

diciendo: ‘Nadie puede poner otro fundamento que el que está puesto’? 1 Corintios 3:11.

“Upévore ñande japyhyva’erã mbaretehápe ñande jerovia ñepyrũmby, ipyta hañuáicha pe hu’ámeve. Tupã ha Cristo omondo ko tavayguakuérape ñe’ẽnguéra pokatu rehegua, oguenohẽvo chupekuéra ko yvórape guive, punto por punto, ko’ãgagua añetegua hesakã porãvape. Rembe ojepokóva tata marangatu rehe, Tupã rembiguái kuéra omombe’u pe marandu. Pe ayvu divino omoĩ imba’evaicha sello pe añetegua oñemoherakuáva añetegasápe.” Testimonies, volume 8, 296, 297.

Pe “ára” opavave ko’ã mba’e oikoha hína pe “ára” bíblico Isaías ohechakuaáva pe Tupã Ñandejára de los Ejércitos ohenoiva’ekue “hasẽ hañua, ñembyasy hañua, akãperõ hañua ha ao ajavere guasu oñeñapytĩ hañua.”

Ha Ñandejára oñe’ẽ Moiséspe, he’ívo: Avei ko séptimo jasy ára pahápe oikóta peteĩ ára ñemoĩporã rehegua; ha’éta peẽme guarã peteĩ aty marangatu; ha peẽ pejejopy va’erã pene ánga, ha peikuave’ẽ peteĩ mymbajuka tatápe ogehapy hañuáva Ñandejárape. Ha peẽ ani pejapo mba’eveichagua tembiapo upe árape voi; pórke ha’e hína peteĩ ára ñemoĩporã rehegua, oñemoĩporã hañua pende rehehápe Ñandejára pende Jára renondépe. Oimeraẽ ánga ndojepopyva upe árape voi, upéva oñekytĩta ipuévlogui. Ha oimeraẽ ánga ojapóva mba’eveichagua tembiapo upe árape voi, upe ángape che ahundíta ipuévlogui. Ani pejapo mba’eveichagua tembiapo; ha’éta peteĩ tembiapoukapy opa ára guarã pende ñemoñarekuéra rupive opa pene rógape. Ha’éta peẽme guarã peteĩ sábado pytu’uete rehegua, ha peẽ pejejopy va’erã pene ánga; pe jasy ára porundyhápe ka’arupytũ guive, ka’arupytũ guive ka’arupytũ peve, pejapo va’erã pende sábado. Levítico 23:26–32.

Pe ára ojehechaukáva Shebna ha Eliakim, Hilkías ra’y rupive, ha’e pe Ára Jehepyme’ẽ rehegua antitípico, ombojoapýva tembiasakue 1844 guive Miguel opu’ã meve. Upéva ára pukukuepe Adventismo oñehenói va’ekue “ombohasa asy hañua” i’ángape, téra, Isaías ohechaukaháicha, oñehenói va’ekue “hasẽ hañua, py’aro hañua, oñakãperõ hañua, ha oñemonde hañua ao ajova rehe.”

“1844-pe ñande Pa’i Guasu yvágape pe Tupaópe Ijojaha’ỹvévape oike va’ekue omoñepyrũ hañua pe huísio investigativo rembiapo. Umi omanóva hekojojáva káso ohasáma ojehecha hañua Tupã renondépe. Upe tembiapo oñemohu’ã vove, pe huísio oñemoĩva’erã umi oikovévore. Mba’éicha iporãite ha mba’éicha tuicha mba’e ko’ã ára ijojaha’ỹ ha pohýiva! Peteĩ-teĩ ñande rehegua oreko peteĩ káso oha’arõva yvágape pe huísio rovake. Peteĩ-teĩ ñande ñanehuísiova’erã hete rupive jajapo va’ekue rehehápe. Pe tembiapo techapyrãme, pe pa’i guasu ojapo jave pe ñemoĩporã rembiapo pe Tupaópe Ijojaha’ỹvévape, ko yvy arigua tupaópe, tavayguakuéra oñejerure va’ekue omomirĩ hañua iñe’ẽme ha ipype Tupã renondépe, ha omombe’u hañua ipekádo, ikatu hañuáicha oñemoĩporã ha oñembogue hañua. Ndajepa sa’ive mba’e ojejeruréta ñandéve ko ára antitípico ñemoĩporãgua jave, Cristo, pe Tupaópe yvate oĩhápe, oñembo’e ha oñe’ẽ ñande rehehápe Itavayguakuéra rehehápe, ha pe ñe’ẽpyrũ paha, ndojerevéimava, oñe’ẽva’erã peteĩ-teĩ káso rehe?”

“¿Mba’éichapa ñande rekove ko ára kyhyje ha marangatuetépe? ¡Aichejáranga! Mba’eichaitépa oĩ ñemomba’eguasú tupaópe, mba’eichaitépa tekotĩmboyke, mba’eichaitépa

ñembotavy, aojegua rayhu, tavyraí, ha vy'arã jehekáva, mba'eichaitépa oïse yvatevépe! Ko'ã angaipa opaite omboguyra pe akã, upéicha rupi umi mba'e opa'yva ndojehechakuaái. ¿Ndajahékamo'ãi piko Ñandejára Ñe'ême ojehaíva, jaikuaa haña moõpa ñaí ko yvy rembiasakuepe? ¿Ndajaikuaa porãveimo'ãi piko pe tembiapo ojejapóva ñanderehehápe ko árape, ha pe tenda ñande, angaipáva ramo, jajaguarã pe tembiapo ñemoĩporã oho aja tenonderã? Ñamomba'éramo ñane ánga salvación, tekotevẽ jajapo peteĩ ñemoambue mbarete. Tekotevẽ jaheka Ñandejárape añete haña ñembyasy reheve; tekotevẽ, pya'e ñane ánga rembiasy guasúpe, ñamombe'u ñane angaipa, ikatu hañaicha ojeipe'a." Selected Messages, libro 1, 124, 125.

Ha upe árape Ñandejára Tupã, ehérsito Jára, ohenói va'ekue hasẽ haña, ñembyasy haña, akãperõ haña ha ao ajayvúgui jejoku haña; ha péina ápe vy'a ha tory, vaka jejuka ha ovecha ñehundi, so'o je'u ha vino ñe'ẽ, ja'u ha ja'u haña; ko'ẽrõ ningo ñamano hañaicha. Isaías 22:12, 13.

Ñandejára ohenói Sébnape ojopy haña iánga, ha'e katu ojeoporavo ho'u ha hoy'u ha osegi haña vy'ápe. Ñandejára "oikuaauka" i "apysápe" Sébna angaipa ndojehejaimo'ãiha. Pe ñe'ẽ oñembohasáva "ojehejaíra" ramo ha'e pe ñe'ẽ ojeporúva Levíticope he'iséva "ñemoĩporã". Ko angaipa Adventismo Laodiceagua rehegua noñemoĩporãmo'ãi. Ko'ãga Isaías oñepyrũ oñe'ẽ Sébna (Adventistakuéra Laodiceagua) rembiapojoaju rehe Eliakim ndive, Hilcías ra'y (Adventistakuéra Filadelfiagua).

Sebna ha'e hína "tesorero" Judas-icha. Ha Tobías, Nehemías ára guive, oiko kuri Tupã santuariope peteĩ kotýpe (tesoreriápe), upépe oñeñongatu va'erãhápe umi ofrénda. Nehemías omopotĩ ramo guare pe témplo, omosẽ Tobíaspe ha opa mba'e imba'éva. Sebna avei oñemosẽ va'erã. Mokõivéva ohechauka pe ñemosẽ okañýva Advenitismo Laodicense gui pe léi domingo jave.

"Amonita ha moabita kuéra ojapo va'ekue crueldad ha ñembotavy Israel rehe, upévore Tupã omoĩkuri Moisés rupive peteĩ declaración oĩ hañaicha tapiáite oñemboty haña okápe iñembyatyguasu tavayguakuéragui. Ehecha Deuteronomio 23:3–6. Oñemboyke haña ko ñe'ẽ, pa'i guasu omosẽkuri Tupã róta kotýpe oñeñongatu va'ekue ofrénda kuéra, ojapo haña tenda ko representante peteĩ ñemoñare oñemboykéva haña ñuarã. Ndaipóri va'ekue peteĩ ñembohory tuichavéva Tupã rehe ojehechauka hañaicha koichaite, oñeme'ẽvo péicha peteĩ favor ko Tupã ha Ijapu'y rehegua enemígope."

"Opávo haña Pérsiagui, Nehemías oikuaa pe ñemongy'a guasu jejapo py'aguasúpe ha pya'e voi ojapo umi tembiapo oñemosẽ haña pe oíke va'ekuépe. 'Chembopy'aju eterei,' he'i; 'upévore amombo opa mba'e Tobías róta pegua pe kotýgui. Upéi amanda, ha omopotĩ hikuái umi kotykuéra; ha upépe aru jeýma Ñandejára rógape umi tembiporu, hi'arikuéra avei pe ofrénda hi'upyre ha pe insiënso.'"

"Ndaha'ei pe tupaó añónte oñemongy'a va'ekue, ha avei umi ofrénda ojeporu vai va'ekue. Kóva ojapo va'ekue tavayguakuéra py'a kangy haña ipojerápe. Ha'ekuéra operde va'ekue ikyre'y ha haku, ha ndoipotavéi va'ekue ome'ẽ haña hembipytyvõ ha itehékyo. Ñandejára róta viru ñongatuha oñeme'ẽ mboriahúpe; heta umi opurahéiva ha ambuekuéra omba'apóva tupaó rembiapópe, ndohupytygui pytyvõ hekopete, oheja va'ekue Tupã rembiapo omba'apo

haḡua ambue hendápe.” Prophets and Kings, 670.

Sebna, Judas ha Tobías opavave umi Adventista Laodicéagua ára pahápe.

Péicha he’i Ñandejára, ipu’akapáva Jára: Tereho ko tesorero rendápe, Sebna rendápe, pe oĩvape óga ári, ha ere chupe: Mba’e piko reguereko ko’ápe? ha mávapa reguereko ko’ápe, rejepé’águi ndejupe peteĩ sepulcro ko’ápe, peteĩ ojepe’áva guáicha ijehegui peteĩ sepulcro yvate, ha oja póva ijehegui peteĩ óga ita’ápe? Péina, Ñandejára ndegueraháta mombyry peteĩ jejopy mbarete reheve, ha añetehápe nderajokóta. Añetehápe nembojere ha nemombo mombyryta peteĩ pelota guáicha peteĩ tetã tuichápe: upépe remanóta, ha upépe ne mberu guasu, nde reko mimbipa, oikóta peteĩ tĩndy nde jára róga peguarã. Ha che romosêta nde tenda guive, ha nde pojoja guive oñemombo’yvéta ndehogui. Isaías 22:15–19.

Pe rréi yvategua oñembojái aja Jerusalén rehe, ha iporã ñanemandu’a haḡua upe ñembojáiha peteĩ ñembojái mbeguekatúpe ouva, Jerusalén tavayguakuéra oikuaáva kuri ouha. Kóva hina upe oñemombe’úva Isaías, capítulo veinte-pe, Tartan, mburuvicha guasu asirio, omomba’eguasúvave Asdod Egipto. Ha’ekuéra oikuaa kuri mba’e outava, ha Sebna ombohasa itiembo oja póvo ijehe peteĩ tyvyra porã ha jeguaka. Arqueólogokuéra ojuhu Sebna tyvyra, ha oipe’a pe jehaipyre oĩva tyvyra jeikekue ári, ha ko’ága oĩ peteĩ Museo Británico-pe. Hechapyrãiterei, Sebna oñemboyke rire ha Eliaquim, Hilcías ra’y, ojapyhy Sebna ruvicha renda, Eliaquim, Hilcías ra’y, oñeme’ẽ peteĩ mburuvicha kuatia sella ikatúva oiporu omoañetévo héra kuatia tee rehe. Upe sella avei arqueólogokuéra ojuhu ha oĩ pe museo peteĩchape Inglaterra-pe. Sebna oĩ pe museo-pe ojehechaukáva iñotyha rupive, pe omanóva rechaukaha; ha Eliaquim, Hilcías ra’y, oĩ pe museo-pe ojehechaukáva pe tekove sella rupive.

Shebna omboykévo rehe ñandejára ñuhãñe’ẽ ñemomarandu pe mburuvicha yvate guigua rehegua, oñemosẽ haḡua Tupã jurúgui; ha pe ñe’ẽ oñembohasáva “oñemosẽ” ramo Apocalipsis-pe pe ñemomarandu Laodiceápe guarã, añetepete he’ise voi py’aguigua ñemombo pya’e. Nehemías ndive omosẽ Tobíaspe ha opa imba’e reheve, ha Shebna rehe katu oñemombo mbarete haḡua peteĩ pelotaicha tetã mombyryme. Shebna ha’e umi Adventista Laodiceagua omboykéva pe marandu profético ojepe’áva’ekue 1989-pe ha oñembosako’íva pe tyvype guarã—pe mymba ra’ãnga techaukaha—ha Eliakim, Hilcías ra’y, ha’e Adventismo Filadelfiagua omoguahẽva Tupã sellorã.

Ha oikóta upe ára, che ahenóita che rembiguái Eliaquim-pe, Hilcías ra’ype: ha amondeíta ichupe nde ao pukukue, ha ambareteíta ichupe nde ku’akuaha reheve, ha ame’ẽta nde poguype pe mburuvichakue; ha ha’e oikóta túvaramo Jerusalén-pegua kuérape ha Judá róga-pe guarã. Isaías 22:20, 21.

Léi dominical-pe, pe trígo ha tares adventismopegua oñemboja’o haḡua, ha pe iglésia triunfante ruvichakuéra oñeme’ẽ Eliaquím-pe, Hilcías ra’yme, ha upérõ Ñandejára omopu’ã iiglésia peteĩ poyvi ramo, pe mensáhe tercer ángelpagua okakuaa haḡua peteĩ sapukái hatãme. Ikatu haḡuáicha che repeti hetaiterei va’ekue amoinge rupi pe ñe’ẽjoaju “Hilcías ra’y”, ikatúramo aña’ẽnte Eliaquím rehe. Péro mokõivéva oñondive, pe túva ha ita’yra, ha’e peteĩ símbolo pe mensáhe Elíaspegua rehegua, umi siete plaga pahá mboyve. Pe mensáhe Elíaspegua oipuru túvakuéra ha ta’yra kuéra simbología ohechauka haḡua pe peteĩha (túva) ha pe pahaguéva (ta’yra). Ko joaju

profétikova oipytyvõ umi apañuãi paha capítulo veintidós-pe. Pe promésa oñeme'ëva Eliaquím-pe, Hilcías ra'ýpe, ha'e Ñandejára omoĩtaha hiati'ári pe lláve pe óga Davidpegua.

Pe “óga David” ha'e hína pe marandu túva ha ta'ýra rehegua Jesús oñe'ëva'ekue hese pe ñomongeta paha orekóvape umi hudío pu'akáva ndive. Upépe avei omboty Apocalipsis kuatione'ë. Pe óga David oreko va'ekue peteĩ llave, ha ndaiporiháicha ambue mba'e ojeporúva 22 jasypa 1844-pe, pe tenda añoite Escrituras-pe oñe'ëhápe ko llave rehe ha'e pe marandu pe iglesia Filadelfia peguápe.

Ha che ati pe óga David róga amoĩta haña hi'ati'y ári; upéicha ha'e oipe'áta, ha avave nombotymo'ãi; ha ombotýta, ha avave ndoipe'amo'ãi. Isaías 22:22.

Ha ángel peguarã pe tupaó Filadélfiapei chai: Péicha he'i pe Imarangatuva, pe Añeteguáva, pe oguerékova David llave, pe oipe'áva ha avave ndaikatúi omboty; ha ombotýva ha avave ndaikatúi oipe'a; aikuaa ne rembiapokue: péina, amoĩ nde renondépe peteĩ okẽ ojepe'áva, ha avave ndaikatúi omboty haña: reko haña michĩmi mbarete, ha erekóma che ñe'ë, ha nde nereñemombe'úi che rera rehe. Péina, ajapóta Satanás sinagóga peguápe, umi he'íva hikuái judío ha ndaha'éiva, síno ijapu hañaante; péina, ajapóta ou haña ha oñesũ ne py renondépe, ha oikuaa haña che rohayhu hague. Reñongatu haguére che paciencia ñe'ë, che avei roñongatúta pe ñemo'ã aravo-gui, pe oútava opa yvy ape ári, oñeha'ã haña umi oikóva yvy ape ári. Péina, aju pya'e: ejoko hatã umi rerekóva, ani haña avave oipe'a nde akã rehegua jeguaka. Pe ipu'akávape ajapóta peteĩ yta'ë guasu ramo che Tupã róga pegua, ha araka'eve nosẽmo'ãvéi okápe: ha aháita hai hese che Tupã rera, ha che Tupã táva rera, pe Jerusalén pyahu, oguejýva yvágagui che Tupãgui: ha aháita avei hai hese che rera pyahu. Pe oguerékova apysa, tohendu mba'épa Espíritu he'i umi tupaópe. Apocalipsis 3:7–12.

Eliakim ohechauka peteĩ Filadelfiaygua ramo pe movimiento Millerita aja, ombojuruja haña pe Tenda Marangatuvéva 22 jasypa 1844-pe. Aikuaa porã Cristo, ñande Pa'i Guasu, hague pe ombojuruja va'ekue upe okẽ dispensasional; ha upéicharõ jepe, Cristo omoĩ pe llave Eliakim, Hilcías ra'y, ati'y ári, ha he'i: “ha'e ombojuruja va'erã.” Jahupytyma pe punto amombe'u va'ekue ko artículo ñepyrũme.

Oĩ dieciocho jey Isaías-pe jajuhu pe ñe'ë “carga”, ha siete umi jey oñe'ë mba'e ojejahúva ati'y ári rehe, ha once jey katu ohechauka peteĩ profesía tekoasy rehegua. Peteĩ umi dieciocho jeygui, pe ñe'ë he'iséva peteĩ profesía tekoasy rehegua ojeporu avei, upe jave, ohechauka haña peteĩ carga ojejahúva ati'y ári.

Pe visión yvyugua rehegua oñe'ë peteĩ marandu ñehundihára rehe, omoheñoiva mokõi atýpe umi oporomomba'éva Jerusalén-pe. Pe marandu profético ohechauka va'ekue hu'ã ñepyrũmby oñemoherakuã va'ekue Túva Miller rupive, ha upéva hína pe peteĩha ánhel remimombe'u, opa va'ekue pe okẽ tenda marangatupegua oñemboty ha pe Tenda Marangatupegua ojepe'a rirẽ 22 jasypateĩ 1844-pe. Pe “mba'epohiyeterei” oñemoĩ va'ekue William Miller ati'y ári, ha'e haña oñekomisióva ogueraha haña yvy tuichakue javeve, ha'e va'ekue pe peteĩha ánhel remimombe'u, peteĩ profesía ñehundihára rehegua opa va'ekue 22 jasypateĩ 1844-pe pe mbohapyha ánhel remimombe'u oguahẽvo.

“Rrôga ôga Daví rogape amoïta hi’ári,” ha he’i: “Upe árape,” “upe klávo oñemoïva tenda atãme ojeipe’áta, oñekytíta ha ho’áta; ha pe mba’e pohýi hi’ári oïva oñekytíta.”

Ko’ápe pe ñe’ẽ oñembohasáva “mba’e pohýi” ramo ha’e pe ñe’ẽ ohechaukáva peteĩ profesía ñehundi rehegua; upéicharõ jepe, ko profesía ñehundi ndaha’éi pe ñe’ẽ hebrea Isaías oipurúva ohechauka hañgua peteĩ mba’e regueraháva nde ati’y ári. Pe ñe’ẽ ramo profesía ñehundi rehegua, he’ise Eliacim, Hilcías ra’y, oguerekótaha David llave omoĩmbyre hi’ati’y ári, ha pe mba’e pohýi oïva hi’ati’y ári ha’e peteĩ profesía ñehundi rehegua. ¡Ha’e peteĩ ñe’ẽ ñembojoaju ipypukuetereíva!

Hermana White he’i kóva peteĩ llave oñembojoajúva la Biblia rehe.

“Ñembojoaju Ñandejára Ñe’ẽ ndive oĩ peteĩ llave ombojuruja hañgua pe arca iporãetéva, ñande vy’a ha ñane satisfacció-n-rã. Añeñandu aguyje rehe opaite tesape rendy rehe. Upe rire, tembiasakue ko’ágã ñandéve guarã iñypytúva ha ijehechakuaa’yva oñemyesakãta. Oĩ tembiasakue ikatúva araka’eve ndajaikuaaporãi hañgua peteĩchaite peve ko ñemano rehegua omonde peve pe inmortalidad.” Manuscript Releases, volúmen 17, 261.

Miller ñe’ẽ ñepyrũgua hembiapokue rehegua he’i kóva.

“Ahecha peteĩ kerayvoty-pe Ñandejára, peteĩ po ndahecháiva rupive, ombouha chéve peteĩ káha michĩ porãiterei ojeapóva, ipukukue ha’e hañgua diez pulgada ha ijyvate ha ipe seis pulgada cuadrado, ojaopopyre ébano ha perla reheve, oñembojegua porãiterei oñemoinge joapývo. Pe káha rehe oïva’ekue peteĩ llave oñembojoajúva hese. Pya’e aiporu pe llave ha ambojuru pe káha; upérõ, che rembiapoukapy ha che py’añemondýi guasu reheve, ajuhu henyhẽha opaichagua ha opa tuichakue joya rehe, diamante rehe, ita hepyetereíva rehe, ha moneda óro ha pláta opa medida ha hepykue rehegua, oñemohenda porãiterei hikuái peteĩteíva hendagúepe pe káha ryepýpe; ha upéicha oñemohendapyre rupi omimbipa peteĩ tesape ha peteĩ mimbipa ojoguáva pe kuarahýpe añoite.” Early Writings, 81.

Umi py guýpe James White omoíva’ekue pe képe guive, he’i kóva pe llávere rehe.

Pe “llave oñembojoajúva” ha’e vaekue imba’éicha omyesakã hañgua pe Ñe’ẽ marandu hañguava—ombojojávo Ñandejára Ñe’ẽ Ñandejára Ñe’ẽ ndive—pe Biblia voi imyesakãhára tee. Ko llave rupive pe Hermano Miller oipe’a pe “kofre”, téra pe tuicha añetegua rehegua pe jeju rehegua ko yvy ári. James White.

James White okomenta ko sueño rehe, ha upéicha ojapóvo ohai peteĩ ñe’ẽ ñepyrũrã. Tuicha mba’e jahechakuaa hañgua Miller oguereko hague isueño ha omoherakuã hague ary 1847-pe, por lo menos mokõi ary rire pe Tuicha Ñembyasy guasu rire, upe jave umi Millerita Adventista yma oñondivepa va’ekue oñemosarambi rire. Miller oñemomombyry pe movimiento-gui, ha pe “aty michĩ” oïva “isarambíva rupi” gueteri ohasa asy pe ñembyasy guasúgui. Miller sueño oñe’ẽkuri upe situación rehe, ha James White okomenta hese, ha Ellen White oñe’ẽ hese peteĩ manera absolutamente positiva-pe. James White ohai peteĩ ñe’ẽ ñepyrũrã isueñorã, omoinge pe sueño, ha upéi omõi mbohapy nota michĩ ipahápe. Iñe’ẽ ñepyrũrã, pe sueño ha umi nota michĩ oíta ko artículo pahápe umi oikotevẽvape guarã oguereko hañgua jeike ko marandu rehe.

Isaías veintidós ha'e peteĩ ta'anga ohechaukáva Adventismo ñepyrũ ha ipaha. Mokõive tembiasápe oĩ va'ekue ha oĩtava peteĩ jeheja ojeporavóva oiko va'ekue 22 jasypa 1844-pe ha upéi jey pe léi domingo jave. Pe jeheja mokõive kásope, ñepyrũ ha paha, ha'e pe parábola umi diez virgen rehegua ñembyatyete. Hermana White ñanemomandu umi virgen itavýva ha'eha Laodiceaygua. Sebna ohechauka umi Adventista Laodiceaygua-pe Adventismo ñepyrũme ha ipahápe. Eliaquim, Hilcías ra'y, ohechauka umi Adventista Filadelfiaygua-pe.

Ha Hilcías avei ohechauka Adventismo ru, “ha'e haña túva Jerusalén-gua kuérape ñuarã, ha Judá rógape ñuarã.” William Miller-pe oñembohéra haña ñemomba'eguasúpe “Father Miller.” Miller oguerekókuri “David llave” omoĩmbyre iati'y ári, upéva ohechaukáva imétodo oikuaauka haña Ñandejára Ñe'ẽ, “línea ári línea.”

Pe arca oĩva la Biblia, ha'e oiporu pe “David llave” ohechaukáva umi mbojojaha ñemyesakã profético rehegua ha'e oipurúva oipe'a haña umi añetegua ángel peteĩha rehegua. Umi mbojojaha, (pe David llave) ha iprofesía ñehundi rehegua (pe carga) ojekuaáva pe David llave rupive, oñemboja “peteĩ klávo peteĩ hendápe hatávape” pe santuario-pe. Pe “klávo” ha'e va'ekue ára 22 jasypa 1844. Pe ñe'ẽ “klávo” he'ise peteĩ espiga, peteĩ klávo térã peteĩ estaca, ohechaukáva peteĩ techaukaha tape rehegua. Pe “carga”, térã pe profesía ñehundi rehegua oñembojava'ekue upe klávo ári ha'e va'ekue pe mensáhe ángel peteĩha rehegua, ha upe mensáhe oñuahẽ ipahápe ára 22 jasypa 1844-pe, upe profesía ñehundi rehegua oñekumplívo ha oñemboguejývo, oñekytĩ ha ho'a. Oñemboguejy va'ekue pe mensáhe profético ñehundi rehegua oikóma haguére araka'eve ohasava'ekue ramo, ha uperõ pe klávo oñemongu'e va'erākuri pe Tenda Santísimo-pe, ambue carga ñehundi rehegua oñemboja haña hi'ári.

Miller marandu vai rehegua profecía, oñentendéva umi regla profética ojehechaukáva “David llave” ramo, omoĩta peteĩ klávo pe tenda marangatúpe ojokótava opa pe itúva róta mbyja. Pe ñe'ẽ “mbyja” ko pasáhepe he'ise pohýi. Pe ojokóva peteĩ róta pohýi ha'e pe róta pyenda. Pe tembiapo pyendaguasu Miller rembiapo ojoko opa pe kakuaarã tesape pe ángel mbohapyha marandu rehegua, ojehechaukáva “ñemoñare ha ñesẽ” ramo. Ojoko avei opaichagua tembipuru templopegua pohýi. Ha pe pyenda oñemoĩ va'ekue peteĩ témplo ñemoĩ haña pype peteĩ tróno mimbipáva.

Eliacim, Hilcías ra'y, ohechauka pe iglesia Filadélfia-guápe. Eliacim he'ise pe Tupã omoñepyrũ ha omopu'áva, Eliacim, Jerusalén ru, ohechauka haña William Miller-pe, pe Tupã oipurúva omopu'ã haña umi pyenda tavarã Tupã retãgua iñe'ẽme'ẽ yma guarépe ojeporavóva rehegua. Ha'e hina Hilcías ra'y, ha pe téra ou mokõi ñe'ẽgui, mokõiha he'iséva Tupã ha peteĩha he'iséva “ñembojoja” térã “sỹi” oñe'ẽ porãme guarãicha. Hilcías ohechauka Tupã Ñe'ẽ térã Iñe'ẽngue, ha ita'ýra ohechauka pe templo ñemopu'ã.

Adventismo pahápe oĩva'erã peteĩ profesía ñehundigua rehegua, ha upe profesía ha'e pe mbohapyha ánhel Apocalipsis catorcepegua. Oĩva'erã peteĩ llave ipahápe, oñembojoguáva llave Miller reheguápe. Pe “llave” ñane árape oñemopyenda tembiasakue jey rehe, ha ko'ýte pe mención peteĩha regla rehe, oikéhápe térã ha'éva pe principio ojehechaukáva Cristo voi rehe, Alfa ha Omega ramo. Oĩva'erã peteĩ ra'y Miller mba'éva. Upéva Miller, túva ramo, oiko Hilcías ramo, Ñandejára Ñe'ẽ ramo; ha Miller ra'y ha'e Eliaquim, he'iséva pe Tupã omoñembo'yva. Túva

Miller omopu'ã pe témplo, ha Miller ra'y ohechauka araka'épa Laodicea ha Filadelfia oñemboja'o, ha umi Filadelfiagua oñemopu'ã peteĩ poyvi ramo. Oĩva'erã peteĩ klávo oñemoĩ mbaretéva, ndaha'úi pe tenda marangatúpe, Miller rembiasakueicha, síno pe Tenda Marangatuvéva ryepýpe. Upe klávo ha pe mba'e pohýi oñemombo hese oñekytĩta ipahápe pe mbohapyha ánhel marandu rehegua, oiko haguéicha pe peteĩha ánhel marandu pahápe. Miguel opu'ã vove ha yvypóra ára de gracia oñemboty, pe profesía ñehundigua rehegua oikóta tiempo ohasávape, oñembogue, oñekytĩ, ha ho'a haguáicha.

Pe ñemboja'o térã ñemosarambi oiko va'ekue aravo ohasávo ary 1844-pe oñembojeyta pe léi domingo jave. Isaías 22 ha'e peteĩ ta'anga ohechaukáva umi mba'e oikóva oguerúva Laodiceagua Adventista-kuéra ñemboja'o Filadelfiagua Adventista-kuér.gui, upe oikóva pe léi domingo rehegua apañuãi jave.

Ha peẽ angel pegua Laodiceaygua tupãome ehai: Péicha he'i pe Amén, pe testígo jeroviaha ha añetegua, Tupã rembiapokue ñepyrũ; Che aikuaa ne rembiapokue, ndaha'úi haña ro'ysã ni haku: aipota haguáicha reiko ro'ysã térã haku. Upéva, ne akúgui ha ndaha'úi ro'ysã ni haku, romosêta che jurúgui. Nde ere haña: Che areko heta mba'e, añemomba'e guasu che mba'erepy rehe, ha ndajikotevêi mba'eve rehe; ha nde reikuaa'ỹ haña nde reiko vaiha, nde poriahuverekohápe, mboriahu, ára, ha opívo. Aporohory ndéve rejoguávo chehegui óro tata rupi oñemboypyre, reguerekove haña mba'eta; ha ao morotĩ, reñemonde haña, ha ani haña ojekuaa nde opívo ñemotĩ; ha emoĩ nde resa rehe pohã resa haña, rehecha haña. Opa umi ahayhúva, amongeta ha ambo'e asy: eñeha'ãke, upéva, ha ejevy. Péina ápe, che aime okême ha ambota: oiméramo avave ohendu che ñe'ẽ ha oipe'a okẽ, aikéta hendápe, ha akarúta hendive, ha ha'e chendive. Pe ipu'akávape ame'ẽta uguapy haña chendive che guapyha mburuvichápe, che avei apu'aka haguéicha ha uguapy che Ru ndive Iguiguapyha mburuvichápe. Pe oguerékova apysa, tohendu pe Espíritu he'íva umi tupãokuérape. Apocalipsis 3:7–22.

Miller rembiapokue ñe'ẽmbyry rire, upéi James White omoinge pe sueño py reheve umi nota yvýpe. Ndarekói mba'eveichagua apañuãi James White ombojoajúvo Miller sueño, jepe roikuaauka heta jey peteĩ interpretación issueñogua michĩmi iñambuéva James White-gui. Pe enfoque básico James White rehegua, iñambuéva umi roikuaauka va'ekuégui, ha'e hína omoĩha umi “jewels” Tupã tavayguakuéra contexto-pe, ha ore roikũmby umi jewels ha'eha añetegua profétika. Ndaipóri contradicción, peteĩ kuimba'e ohechauka rupi pe ogueroviáva, ha pe jewels isarambi rire pe Great Disappointment guive ohechauka tipológicamente Tupã tavayguakuéra isarambipa hague OIKO MBYVE pe Sunday law-gui. Péro ko mba'e opyta peteĩ estudio outavape ñuarã.

James White rembique William Miller Kérape'ẽrã rehegua haña'ẽpy haña.

“Ko'ẽrehegua kéra ouva ojehechauka va'ekue Advent Herald-pe, mokõi año rasa pukukue mbovyve guive. Upérõ ahechakuaa porã hague upéva omombe'u hesakã porãha ore rembiasakue ohasava'ekue pe segunda venida rehegua, ha Tupã ome'ẽ hague pe kéra pe aty isarambipáva rehehápe haña iporã.”

“Umi techaukaha ohechauka haña hi’aguĩmaha pe ára guasu ha kyhyjéva Ñandejára rehegua, Tupã omoĩma umi ke’ẽ. Ehecha Joel 2:28–31; Hechos 2:17–20. Umi ke’ẽ ikatu ou mbohapy hendáicha; peteĩha, ‘heta tembiapo rupi.’ Ehecha Eclesiastés 5:3. Mokõiha, umi oĩva espíritu ky’a ha Satanás ñembotavy guýpe, ikatu oreko ke’ẽ ha’e ndikatu hañaicha omba’apo hese. Ehecha Deuteronomio 8:1–5; Jeremías 23:25–28; 27:9; 29:8; Zacarías 10:2; Judas 8. Ha mbohapyha, Tupã akóinte ombo’e, ha ko’ága peve ombo’e gueteri hetave térã sa’ive ipeguakuérape umi ke’ẽ rupive, umíva ouva umi ánhel rembiapokue ha Espíritu Santo rupive. Umi oĩva añetegua resape hesakāvape oikuaáta araka’e Tupã ome’ẽ chupekuéra peteĩ ke’ẽ; ha umíva ndojevavy mo’ãi ni ndoguata mo’ãi tape vai rupi umi ke’ẽ japu rupive.”

“Ha he’i: Pehendúke ko’ága che ñe’ẽ; oĩramo pende apytépe peteĩ proféta, che, pe TUPÃ, aikuaaukátape chejuapy peteĩ visión rupive, ha añe’ẽta hendive peteĩ képe. Números 12:5.

“Jacob he’i: ‘Ñandejára remimbou oñe’ẽ chéve peteĩ képe.’ Génesis 31:2. ‘Ha Tupã ou Labán sírio rendápe peteĩ pyhareképe.’ Génesis 31:24. Pelee José kerayvotykué, Génesis 37:5–9-pe, ha upéi peñe’ẽmi pe tembiasakue porãite ñemohu’ã rehe Egipto.”

“Gabaónpe Ñandejára ojechauka Salomónpe peteĩ képe pyharekue”. 1 Reyes 3:5. Pe ta’anga guasu ñĩimportantetéva Daniel aranduka mokõiha kapítulogua oñeme’ẽ va’ekue peteĩ képe; upéicha avei umi irundy mymba ka’aguygua, hamba’e, poteĩha kapítulogua. Herodes ohekárõ guare ohundi haguã pe Mitã Salvador, José oñemomandu va’ekue peteĩ képe oho haña Egipto. Mateo 2:13.

“Ha oikóta umi ára pahápe, he’i Tupã, aňohêta che Espíritu-gui opa yvypóra ári: ha pende ra’ykuéra ha pende rajykuéra oñemoñe’ẽta marandu hañaicha, ha pende mitãrusu kuéra ohecháta visión, ha pende tuja kuéra ohecháta haña kerayvoty. Hechos 2:17.

“Maranduhára remiandu, kerayvoty ha jehechapy rupive, ko’ápe hína Espíritu Santo yvágagui ou va’ekue rembiapokue; ha ára pahápe ojechaukátape hekópe hetaitépe, oiko hañaicha techaukaha. Kóva ha’e peteĩva umi don kuéra apytégui evangelio iglesia pegua.”

“Ha’e ome’ẽ va’ekue oĩ haña apóstol-kuéra; ha oĩ haña PROFÉTA-kuéra; ha oĩ haña evangelista-kuéra; ha oĩ haña pastor ha mbo’ehára-kuéra; umi santo-kuéra ojejapo hañaicha hekópe, ministerio rembiaporãrã, ha Cristo rete ñemopu’ãrã. Efesios 4:11, 12.”

“Ha Tupã omoĩ vaekue peteĩva’ekuekuéra tupaópe, tenonderã apóstolkuéra, mokõihápe PROFÉTAKUÉRA, h.a. 1 Corintios 7:28.

“Pe’ẽngue haña profecía-kuérape. 1 Tesalonicenses 5:20. Ehecha avei Hechos 13:1; 21:9; Romanos 12:6; 1 Corintios 14:1, 24, 39. Proféta térã profecía-kuéra oĩ Cristo iglesia mopu’ãrã; ha ndaipóri peteĩ prueba ikatúva oñeme’ẽ Tupã Ñe’ẽgui, ohechaukáva umíva opa va’erãha evangelista-kuéra, pastor-kuéra ha mbo’ehára-kuéra opa mboyve. Péro he’i pe oñemoĩva: ‘Oĩ eterei visión ha sueño japu, upévale ndaikatúi ajerovia mba’eveichagua ko’ãichaguare.’ Añetehápe, Satanás oguereko imba’e japu ojoguáva añeteguápe. Ha’e akóinte oguereko va’ekue proféta japu, ha katuetekue ikatu jaha’arõ umíva ko’ága avei ko’ára pahápe imbotavy ha itriunfo rehegua. Umi omboykéva ko’ã revelación especial pe mba’e japu oĩgui, peteĩchaite tekotevẽme ikatu oho michĩve tenonderã ha onega haña Tupã oikuaauka hague araka’eve

ijehe yvypórape peteĩ sueño térã visión rupive, pe mba'e japu akóinte oĩ haguére.

“Ke'etépe ha jehecharãme Tupã ojehechauka yvypórape. Ko tembiporu rupive ha'e oñe'ẽkuri maranduhárape; omoĩma profecía rupi ome'ẽva'ekue umi don apytépe pe iglesia evangélica-pe, ha omboja'o ke'etépe ha jehecharãme ambue techaukaha ndive umi 'ÁRA PAHA' rehegua. Amén.

“Che rembipota ko'ã ñe'ẽ oĩva yvate gotyo rupi ha'e akãme'ẽ haña mbohovái umi objection kuérape peteĩ tape Escritura rehegua rupi, ha ambosako'i haña omoñe'ẽvape akãme oúva haña pe oúvape guarã.” James White, Brother Miller's Dream, 1–3.

Mokõiha William Miller rehegua Mokõiha'ẽme'ẽrã

“Ahecha'ỹ va'ekue Tupã, peteĩ po ndojehecháiva rupive, omondoha chéve peteĩ árka michĩ porãiterei ojepyrypyre, ipukukue diez pulgada rupi ha ipypukukue seis cuadrado rupi, ojapopyre ébano ha pérta reheve, oñembojega porãiterei jeike hañaicha. Pe árka rehe oĩva'ekue peteĩ lláve oñembojoaju hañaicha. Pya'e voi ajapyhy pe lláve ha aipe'a pe árka; upérõ, che rembipota'ỹ ha che mondýi guasu hañaicha, ajuhu henyhẽha opaichagua ha opa tuichakuéra joya rehe, diamánte, ita hepytereíva, ha viru oro ha pláta opa medida ha tepykue rehegua, oñemohenda porãite haña peteĩteĩva hendaguépe pe árka ryepýpe; ha péicha oñemohendáva, omimbipa peteĩ tesape ha mimbipa ojoguáva kuarahýntepe añoite.”

“Aimo'ã ndaha'ei che rembiaporã avy'a haña che añoite ko techapyrã hechapyrãitereíva, jepe che py'a henyhẽ va'ekue vy'águi iresape porã haña, iporãite haña ha hepykue rehe. Upéva amoĩ va'ekue chupe peteĩ mesa mbytépe che kotýpe ha amondo marandu opavavépe, oimeraẽ ohechasevape ikatu hañaicha ou ohecha pe techapyrã iporãvéva ha hesakãmbajepéva ohecha vaekue yvypóra ko tekovépe.”

“Umi tetãygua oñepyrũ oíke, ñepyrũrã mbovymi, ha upéi okakuaa peteĩ aty guasúpe. Ojesareko ypy ramo pe ryrũ'i ryepýpe, oñemondýi hañaicha ha osapukái vy'águi. Ha umi ohecháva hetave jave, maymáva oñepyrũ omboapañuái umi jewél, oguenohẽvo pe ryrũ'ígui ha omyasãivo mesa ári. Che añepyrũ apensa pe jára ojeruretaha jeyha chéve pe ryrũ'i ha umi jewél; ha ajerure'ỹrõ jepe toñemosarambi, araka'eve ndaikatumo'ãi amoiñey hendaguépekuéra pe ryrũ'ípe yma guaréicha; ha añandu araka'eve ndaikatumo'ãi ambohovái pe tembiaporã ñemombe'u, tuichaitereítagui. Upémarõ añepyrũ ajerure asy umi tetãygua-pe ani haña opoko hesekuéra, térã ani haña oguenohẽ pe ryrũ'ígui; ha che ajerure asyvévo, hetaveve omyasãi; ha ko'ágã ha'ete omyasãiva chupekuéra opavave koty rupi, yvýpe ha opaichagua tembiporu oĩva pe kotýpe ári.”

“Ahecha rire ama'ẽkuaa umi jeynte itéva ha viruete apytépe omosarambipa hague peteĩ hetaiterei, papapy'ỹva, ita jeguaka japu ha viru japu. Che pochyeterei ikuatia vai ha iñagradesído'ỹre, ha amboja'o ha añe'ẽ pohýi hese kuéra upéva; hákatu che amboja'ovévo, hetaveve omosarambi umi ita jeguaka japu ha viru japu umi jeynte itéva apytépe.”

Upéi che añembopochy che ánga reteguápe ha añepyrũ aiporu mbarete retagua amosẽ haña chupekuéra pe kotýgui; hákatu, amosẽ aja peteĩme, mbohapyve oíke ha ogueru yvy'a, yvytĩra, yvyku'i ha opaichagua mba'e ky'a, peve ojahoipaita haña mayma umi añeteguáva jewél,

diamánte ha viru'i, opyta hañuáicha ojehecha'ýre. Avei ombyaipa che ryru'i ha omosarambi umi mba'e ky'a apytépe. Aimo'ã avave ndohechakuaáiha che ñembyasy térã che pochy. Añekangypaite ha che py'a guasu opa, ha aguapy ha cherasẽ.

“Ajahe'o che pyahẽ ha che py'arasy aja che kañy guasúre ha che rembiapo rendápe, ajepy'amongeta Tupã rehe, ha añembo'e kyre'ýme Ha'e tombou chéve pytyvõ. Upepete okẽ ojepe'a, ha peteĩ kuimba'e oike kotýpe, ha uperõ opaite tapicha osẽ chugui; ha ha'e, oguerekóvo ipope peteĩ yvy ky'a mopĩhára, oipe'a ovetãnguéra, ha oñepyrũ omopotĩ kotýgui yvy ky'a ha mba'e ky'akue.”

“Ajerure chupe topyta haña, oĩgui heta ita jeguaka iporãitereíva isarambíva umi yty apytépe.

Ha'e he'i chéve ani haña akyhyje, ha'e “oñangarekótaha hese kuéra”.

“Upéi, ha'e oipe'a aja yvyra'a ha mba'e vai aty, ita jeguaka gua'u ha viru gua'u, opavave umíva opu'ã ha osẽ ovetã rupi peteĩ araiicha, ha yvytu ogueraha mombyry. Pe sarambi apytépe amboty che resa sapy'ami; aipe'a jey ramo, opaite pe mba'e vai aty okañyma. Umi ita jeguaka hepyetéva, umi diamánte, umi viru óro ha pláta guigua, oĩ isarambipa hetaiterei pe koty pukukue javeve.”

Upéi omoĩ mesa ári peteĩ káha, tuichavéva ha iporãveetereíva pe tenondeguágui, ha ombyaty umi joya, umi diamánte, umi viru kuéra, ipo renyhẽme, ha omombo umíva pe káraípe, ndaipóri hañuáicha ni peteĩ jepe opytáva, jepe umi diamánte apytépe oĩ va'ekue michĩetereíva, peteĩ akãtĩ apýicha jepe.

“Upéi heñói chéve aju haña ‘ahecha haña.’”

“Ama'ẽ pe kaxõme, ha che resa ojepyso pe jehechágui. Omimbi hikuái pa jevy hetave yma guaréicha. Che aime haña che py'apy'ý, aimo'ã kuri oñemopotĩ hague yvykúpe umi tapicha aña py reheve, umi omyasãi ha opyrũ va'ekue chupekuéra yvýre. Oñemoĩ porãiterei hikuái pe kaxõme, peteĩ-teĩ ipype hendápe, mba'eveichagua jehasa asy ojehecha'ýre pe kuimba'e omombo va'ekue chupekuéra rehe. Asapukái tuicha che vy'águi, ha upe sapukái chemombáy.”

Early Writings, 81–83.

James White py rehegua nota guýpegua

Pe “karameguã” ohechauka umi añetegasu oĩva la Bíblia-pe, ñande Ruvicha Jesucristo oúta jeývo rehegua, umi oñeme'ẽva'ekue Hermáno Miller-pe omboherakuã haña ko yvy ape ári.

Pe “lláve oñembojoajúva” ha'e va'ekue imba'éicha omyesakáva pe Ñe'ẽ marandu profético—ombojojávo peteĩ Escritura ambuéndi—la Biblia voi ijehegui omyesakáva. Ko lláve rupive Hermano Miller oipe'a pe “ka'avo'i”, térã pe añetegasu tuichaiteva pe jeguahá rehegua yvy ariguápe.

“Oñepyrũ oike tapicha kuéra, ñepyrũrã mbovyva, ha upéi heta oiko peve aty guasu.”

Oñemoherakuãrõ guare ypy guive pe doctrina adventista hermano Miller ha ambue mbovymi rupive, ndorekói gueteri tuicha mba'eveichagua efecto, ha mbovymi añaõnte oñemombáy hese; ha 1840 guive 1844 peve, mamove oñemoherakuãhápe, pe tekohakue kompleteite oñemomýi.

Umi “joya, diamánte, ha mba’e ambuéva” “opaichagua ha opaichatuicháva” “iporãite oñemohenda haña iñambue hendápekuéra pe ryru porãme” ohechauka Tupã ra’ykuérape, [Malaquías 3:17,] opaite tupao guive, ha haimete opaite tekove rembiapo ha teko rehegua tenda ha condición guive, umi ohupytyva pe jerovia jeju rehegua, ha ojehecháva ojapo haña peteĩ ñembo’y kyhyje’yre iñambue hendápekuéra, añetegua marangatu rembiapópe. Oguatakuévo ko orden-pe, peteĩteĩ oñatende irembiaporã tee rehe, ha oguatávo ñemomirĩme Tupã renondépe, “omimbipa hikuái peteĩ tesape ha gloria” yvórape, ha upéva ojoja hañaicha añoite pe tupao rehe apóstol-kuéra ára pegua. Pe marandu, [Apocalipsis 14:6, 7] oho, ku yvytu pepóre guarãicha, ha pe je’e, “Peju, opa mba’e niko ko’ãga oñembosako’ima,” [Lucas 14:17.] osẽ mombyry pokatu ha mborayhupyrãme.

“Pe ánhel ovevéva [Apocalipsis 14:6, 7.] oñepyrũ raẽ omombe’u haña pe marandu porã opa’yva, ‘Pekyhyje Tupãgui, ha peme’ẽ chupe glória; péva ha’e rupi oñuahẽma ijuicio ára,’ heta osapukái vy’águi Jesús ou hañaicha rehe, ha pe ñemyatyrõ jey rehe, upéi katu oñemoĩ hañaicha, oñembohory ha oñembohory haña pe añetegua rehe, sapy’ami mboyve gueteri omyenyhẽ va’ekue chupekuéra vy’águi. Ha’ekuéra omoapañuãi ha omosarambi peita kuéra. Kóva ñanegueraha pe ary 1844 otoño-pe, pe sarambi ára oñepyrũ haguépe. Penemandu’a porã kóvare: umi peteĩ jey ‘osapukái va’ekue vy’águi’ ha’e umi omoapañuãi ha omosarambi va’ekue peita kuéra. Ha avave ndoisarambe’i pe aty ha ndoguerahava’ekue chupekuéra tape vai rupi 1844 guive, umi peteĩ jey ombo’e va’ekue pe añetegua, ha ovy’a hese; upéi katu onega pe tembiapo Tupãgui ou va’ekue, ha pe profesía oñekumplí hague ñande rekove adventista ohasava’ekuépe.”

“Pe ermáno Miller testimonio, heta jasy aja rire pe clamor de medianoche rire, séptimo mespe, 1844-pe, ha’e va’ekue pe okẽ oñemboty hague, ha pe movimiento adventista ha’eha peteĩ cumplimiento de profecía, ha ñande jajapo porã hague japredikávo pe tiempo. Upéi ha’e omokyre’y ijoyke’ykuérape, Advent Herald rupive, ojagarra hatã haña, oha’arõ hañaicha py’aguasúpe, ha ani haña ipochy ojuehe; ha Tupã pya’e hañaicha ombohekojojáta chupekuéra opredika hague pe tiempo rehe. Péicha ha’e oñehenói asy umi joya rehehápe, oñandu aja ijehe pe ‘responsabilidad’ oguerekóva hesekuéra, ha upéva ‘tuichaitereitaha.’”

Umi “ita jeguaka gua’u ha viru japokapyre” oñemosarambi va’ekue umi añete apytépe, hesakã porã ohechauka hague umi jere gua’u, térã “mitã pytagua”, [Oseas 5:7,] ojepe’a rire pe okẽ ary 1844-pe.

Pe mokõiha “karamẽgua tuichavéva ha iporãvéva pe yma guarégui” pype oñembyatyhague umi “joya” isarambiva, “diamante” ha “monéda”, ohechauka pe tuicha tembiaporã renda añetegua oikovéva ko’ãgagua, upépe oñembyaty hañaicha pe aty ovecha isarambiva, jepe 144,000, opaite oguerekóva Tupã oikovéva sello. Ni peteĩva umi diamante hepyetévagui ndojehejáimo’ãi pytũmbýpe. Jepe oĩramo “ndatuichái peteĩ akỹi apýcha guasúgui”, ndojeheharei mo’ãi, ha ndojehejái mo’ãi okápe ko ára Tupã ombyaty jave ijoya-kuérape. [Malaquías 3:16–18.] Ha’e ikatu omondo iñangirukuérape ha ombohata pya’e chupekuéra, ojapohaguéicha Lot rehe Sodomágui. “Mbykymi tembiapo Ñandejára ojapóta yvy ári.” “Omohu’ãta pya’e tekojoja reheve.” Ehecha Romanos 9:28.

“Yvy ha vyv ku’i, vyvku’i guasu ha opaichagua mba’e ky’a,” ohechauka umi jejavy opaichagua ha hetaite oñemoingéva apytépe umi ogueroviáva pe jeguahá mokõiha, ary 1844 otoño guive. Ko’ápe ahechakuaáta mbovymi umívagui.

“1. Pe postura ojapyhýva oĩ va’ekue algunos umi ‘pastor’ py’aguasu’ỹ reheve, pya’eite pe Sapukái Pyhare Mbytegua oñeme’ẽ rire, he’ívo pe Espíritu Santo rembiapo mbaretépe omboguejy ha omboykuáva, omoirũ va’ekue pe movimiento mes de octubre-pe, hague peteĩ influencia mesmerismo rehegua. George Storrs oĩ va’ekue umi tenonderã apytépe oguerovia haña ko postura. Ehecha hembiapokuéra ary 1844 pahápe, pe Midnight Cry-pe, upérõ oñemoherakuáva táva Nueva York-pe. J. V. Himes, pe Conferencia de Albany-pe, ára pytũmby 1845-pe, he’i va’ekue pe movimiento mes de octubre-gua oguenohẽ hague mesmerismo siete pie puku hañaicha. Kóva oñemombe’u chéve peteĩ oĩ va’ekue upépe ha ohendu va’ekue pe ñe’ẽ. Ambuekuéra, oipytyvõ mbarete va’ekue pe sapukái mes de octubre-gua rehe, upe guive he’i pe movimiento hague Aña rembiapo. Oñeme’ẽvo Cristo ha Espíritu Santo rembiapo Aña pópe, ñande Salvador ára-pe upéva va’ekue blasfemia, ha ko’ága avei ha’e blasfemia.

“2. Heta experiménto heta ára porãme oñemoĩva rehegua. Umi 2300 ára opa rire 1844-pe, heta ára oñemoĩma, tapicha ñambuéva rupive, ipahápe hagua. Péicha ojapóvo, omboguevymi hikuái umi ‘moñepyrũmby yvyra’ ha omosarambi pytũ ha py’a mokõi opaite pe jeju mokõiha ñemongu’ere.

“3. Espirituálismo opaichagua fantasía ha heko vai etereívgui. Ko añuhã Aña rehegua, ojapo vaekue tembiapo ñemondýi guasu omano hañaáva, ojehechauka porãiterei ‘yvyrarakã’i ku’i’ ha ‘opaichagua mba’e ky’a’ rupive. Heta umi ho’úva’ekue espirituálismo venéno ryepýpe omoneĩ vaekue ańetegua ore advento jehasa ymaguare rehegua, ha ko mba’ére heta oimo’ã haña espirituálismo ha’eha teko’yre oúva creer haña Tupã omoakã hague umi tuicha movimiento adventista ary 1843 ha 1844-pe. Pedro, oñe’ẽvo umi ‘omoingtáva herejía ñehundi hañaáva, ha omoneĩ’ỹ hañaicha pe Ñandejára ojogua vaekuépe chupekuéra’, he’i: ‘UMÍVA KÁUSA RUIVE PE TAPE AÑETEGUA REHEGUA OÑEÑE’Ë VAI OJEHÚTA.’”

“4. S. S. Snow oñemombe’úva ha’eha ‘Proféta Elías’” Ko kuimba’e, hembiapokuéra ñextrãño ha isalvajeetéva ryepýpe, avei ojapo imba’eporã ko tembiapo omanóva rehegua; ha heko rape oguereko va’ekue pe tendencia omongy’a haña pe tenda ańetetéva umi santo oha’arõvape guarã, heta ánga imarangatúva akãme.

“Ko catálogo jevýpe ikatu amoĩ heta ambuéva, péicha umi ‘mil ary’ oje’éva Apocalipsis 20:4, 7-pe, yma guarã, umi 144,000 oje’éva Apocalipsis 7:4; 14:1-pe, umi ‘opu’áva ha oséva umi sepultúragui’ Cristo jeikove jey rire, pe mbo’epy ndaipóriha tembiapo, pe mbo’epy mitãnguéra’i ñehundiháre, h.a. h.a.”

“Ko’ã jejavy oñemyasãi hague kyre’ỹmeiterei ha oñemoĩ haña pe atýra oha’arõvape renondépe, upéva pe ára pe hermano Miller oguereko hague pe ikérape, umi ita jeguaka ańetéva ‘oñemboyke jehechaágui,’ ha maranduhára ñe’ẽ ojeporu haña—‘Ha tekojoja oñemoĩ jey hapykuépe, ha hustisia opyta mombyry,’ h.a. h.a. Ehecha Isaías 59:14. Upe jave ndipóri va’ekue peteĩ kuatione’ẽ adventista ko tetãme omokyre’ỹva ko ára ańetegua rembiguái. The

Day-Dawn ha'e va'ekue pe paháva oñemo'ã hañgua pe reko añetévape pe aty michĩva rehe; péro upéva omanomba kuri heta jasy mboyve Ñandejára ome'ẽ mboyve pe hermano Miller-pe ko kéra; ha ipaha ñorairõ omanombotaitévape ombohape umi santo kane'õ ha py'ahẽvape 1877-pe, upérõ gueteri mbohapyha ary tenonderãme, ha'erõguáicha hi'ára pe isãso paha. ¡Ai! ¡Ai! Ndajachecharamói pe hermano Miller, ikérape, 'oguapy ha hasẽ' hague ko mba'e ñembyasyete rehe."

"Pe hermano Miller omboty hesa omanóvo, diciembre 22, 1849-pe, ha upéva omohu'ã umi ñe'ẽ oĩva ikérape, 'Pe jepy'apy pa'ũme amboty che resa sapy'ami.' Ko ñemyanyhẽ hechapyrãite hesakãiterei, avave ndohechakuaái hañguaicha."

"Pe káha, ohechauka pe añetegua jeju mokõihápe rehegua pe Hermáno Miller omoherakuã va'ekue ko yvy arigua apytépe, ojehechaukaháicha umi diez virgen parábolape. [Mateo 25:1–11.] Peteĩha, pe ára, 1843; mokõiha, pe tiempo de espera; mbohapyha, pe sapukái pyhare mbytepegua, pe séptimo mes-pe, 1844-pe, ha irundyha, pe okẽ oñembotyva'ekue. Avavete omoñe'ẽ va'ekue umi kuatia ñe'ẽ jeju mokõihápe rehegua 1843 guive, ndoikemo'ãi pe Hermáno Miller omoherakuã hague ko'ã irundy punto tuichaitéva tembiasakue jeju reheguápe. Ko sistema joajúva añetegua rehegua térã 'káha' oñembyai hañguaicha, ha oñemosarambi hañgua umi yty apytépe, umi omboykéva'ekue ijeheguiete ohasava'ekue, ha oñembotovéva umi añeteguaete ha'ekuéra voi, pe Hermáno Miller ndive, kyhyje'ỹ reheve omoherakuã va'ekue ko yvy ariguápe."

"Upéi pe iglesia oĩta potĩ, ha 'mba'eve vai'ỹre Tupã tróno renondépe,' oñemombe'úma rire opa ijejavykuéra, ifállakuéra ha ipekadokuéra, ha ojejohéi rire umíva Cristo ruguy rupive ha oñemboguepa rire, oĩta hikuái 'marã'ỹre térã cha'ĩ'ỹre, térã oimeraẽ mba'e upéicha.' Upérõ hikuái overáta 'pa jevy hetave yvága' orekova'ekue yma guarégui.'" JAMES WHITE Oswego, Mayo, 1850.